

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Kiu estas Jesuo? — Biblia Studo laŭ la King James Version kun Strong-Numeroj

KIU ESTAS JEZUO · PROMENO TRA LA BIBLIO, DE GENEZO ĜIS APOKALIPSO

Fundamenta Biblia Doktrino — la Evangelio de Jesuo Kristo

MALFERMA VORTO

Sepcent jarojn antaŭ ol Jesuo naskiĝis, profeto skribis, kiel oni nomos ĉi tiun infanon. Tio ne estas nomo, kiun oni donus al homa estaĵo. Vi ne devas kredi ion ajn por legi ĉi tiun studon. Vi nur devas esti volonta rigardi. Preskaŭ ĉiu vivanta homo aŭdis la nomon Jesuo. Multe malpli multaj legis, kion la Biblio mem diras pri li, kaj pesis tion mem. Kion ajn vi kredas hodiaŭ, kaj kion ajn oni instruis al vi, tio ne gravas por ni. Ni ĝojas, ke vi estas ĉi tie por vastigi vian komprenon pri Jesuo el la origina fonto. Ĉiu verso estas presita plene, por ke vi vidu la tutan frazon kaj ne nur peron de ĝi. Kie la Biblio diras ion rekte, ĉi tiu studo diras tion. Kie konkludo venas el la kunmetado de versoj unu apud la alia, ĉi tiu studo diras ankaŭ tion. Nenio ĉi tie dependas nur de la vorto de iu ajn homo. Nun legu, kion la profeto skribis.

MALFERMA ANKRO

Jesaja 9:6 Ĉar infano naskiĝis al ni, filo estas donita al ni, kaj la regado estos sur lia ŝultro, kaj lia nomo estos: Mirinda, Konsilisto, Potenculo, Patro de Eterneco, Princo de Paco;

INFANO NASKIĜIS + FILO ESTAS DONITA → LIA NOMO ESTOS NOMATA LA POTENCA DIO.

Sepcent jarojn antaŭ la naskiĝo de Jesuo, profeto skribis, ke tiu infano estos nomata La potenca Dio. La bebo Jesuo kuŝis en staltrogo. Legu la version malrapide. La versoj esprimas la tutan mesaĝon de ĉi tiu studo.

A. LA DIO, KIU DIRIS "NI" — UNU DIO, KAJ PLI OL UNU, KIU PAROLAS

A1. Genezo 1:26 Kaj Dio diris: Ni kreu homon laŭ Nia bildo, similan al Ni; kaj ili regu super la fiŝoj de la maro kaj super la birdoj de la ĉielo kaj super la brutoj, kaj super ĉiuj rampaĵoj, kiuj rampas sur la tero.

(27) Kaj Dio kreis la homon laŭ Sia bildo, laŭ la bildo de Dio Li kreis lin; en formo de viro kaj virino Li kreis ilin.

NI FARU HOMON LAŬ NIA BILDO, LAŬ NIA SIMILECO → KAJ DIO KREIS LA HOMON LAŬ SIA BILDO.

(Miaj personaj pensoj: Legu Genezon 1:26 kaj Genezon 1:27 kune. Ne mildigu la diferencon inter la du versoj. Genezo 1:26 diras "ni" kaj "nia." Genezo 1:27 diras "sian bildon" kaj "Dio kreis," ambaŭ singularaj. La Biblio deklaras ambaŭ versojn unu apud la alia sen pardonpeto. La Biblio simple deklaras ambaŭ.)

A2. Genezo 3:22 Kaj Dio la Eternulo diris: Jen Adam fariĝis kiel unu el Ni, sciante bonon kaj malbonon; nun eble li etendos sian manon kaj prenos ankaŭ de la arbo de vivo kaj manĝos kaj vivos eterne.

LA HOMO FARIĜIS KIEL UNU EL NI, SCIANTE BONON KAJ MALBONON.

A3. Genezo 11:7 Ni malleviĝu do, kaj Ni konfuzu tie ilian lingvon, por ke unu ne komprenu la parolon de alia.

NI MALSUPRENIRU + KONFUZU ILIAN LINGVON.

A4. Jesaja 6:8 Kaj mi ekaŭdis la voĉon de la Sinjoro, kiu diris: Kiun Mi sendos, kaj kiu iros por ni? Kaj mi diris: Jen mi estas, sendu min.

KIUN MI SENDOS + KAJ KIU IROS POR NI?

(Miaj personaj pensoj: Rigardu atente Jesaja 6:8. Tiu unu verso havas ambaŭ formojn en la sama frazo: "Kiun mi sendos" kaj "kiu iros por ni." La sama parolanto uzas la singularan formon kaj la pluralan formon kune. Tio ne estas skriberaro, kaj tio ne estas ke Dio uzas pluralan vorton por priskribi sin mem sola. La sama modelo okazas multfoje, en multaj malsamaj libroj de la Biblio, dum multaj jarcentoj.)

A5. Readmono 6:4 Aŭskultu, ho Izrael! la Eternulo, nia Dio, la Eternulo estas unu sola. **[H259 echad ■]**

AŬSKULTU, HO IZRAEL! LA ETERNULO, NIA DIO, LA ETERNULO ESTAS UNU SOLA.

(Miaj personaj pensoj: Readmono 6:4 regas la tutan studon. Ekzistas unu Dio, kaj nur unu: ne du, ne tri, ne multaj. Ĉiu verso en ĉi tiu studo, kiu sugestus duan Dion, estas malĝuste legata, kaj Readmono 6:4 estas la testo por tio. Rimarku la hebrean vorton, kiun ĉi tiu verso uzas por "unu." La vorto estas echad. Ĝi estas la sama vorto uzata, kiam vespero kaj mateno estas nomataj UNU tago, kvankam tago havas du partojn, kaj kiam viro kaj lia edzino estas nomataj UNU karno, kvankam ili estas du homoj. La Biblio elektis vorton por "unu," kiu permesas pli ol unu personon interne de ĝi. Genezo 1:26 tiam registras Dion dirantan "ni faru.")

A6. Jesaja 45:5 Mi estas la Eternulo, kaj ne ekzistas alia; ne ekzistas Dio krom Mi; Mi zonis vin, kvankam vi Min ne konis;

MI ESTAS LA ETERNULO + KAJ NE EKZISTAS ALIA + NE EKZISTAS DIO KROM MI.

(Miaj personaj pensoj: Jesaja 45:5 esprimas la alian flankon de ĉi tiu vero, kaj ĉi tiu studo ne evitos ĝin. Dio klare deklaras, ke ne ekzistas alia Dio krom li. Kion ajn la resto de ĉi tiuj paĝoj trovos, tio neniam povas aldoni duan Dion. Kion ili fakte trovos, estas io strangna kaj pli bona ol dua Dio: la unu Dio, kiu sciigas sin al homoj.)

B. TIU, KIU ESTAS NOMATA LA ANĜELO DE LA ETERNULO — KIU ESTAS ANKAŬ NOMATA DIO

La hebrea vorto tradukita kiel "anĝelo" estas malak (H4397). Malak signifas tiu, kiu estas sendita. Malak nomas la taskon de la sendita persono, ne la naturon de tiu persono. Rimarku, kion la Biblio faras kun ĉi tiu specifa sendita persono en la rakontoj sube.

B1. HAGAR EN LA DEZERTO — ŜI NOMAS LIN

Genezo 16:7 Kaj trovis ŝin anĝelo de la Eternulo ĉe akva fonto en la dezerto, ĉe la fonto sur la vojo al Ŝur. **[H4397 malak ■]** (8) Kaj li diris: Hagar, sklavino de Saraj, de kie vi venas kaj kien vi iras? Kaj ŝi diris: De Saraj, mia sinjorino, mi forkuras. (9) Kaj la anĝelo de la Eternulo diris al ŝi: Reiru al via sinjorino, kaj humiliĝu sub ŝiaj manoj. (10) Kaj la anĝelo de la Eternulo diris al ŝi: Mi multigos vian idaron tiel, ke pro multeco oni ne povos ĝin kalkuli.

LA ANĜELO DE LA ETERNULO DIRIS: MI TRE MULTIGOS VIAN SEMON.

Genezo 16:13 Kaj la Eternulon, kiu parolis al ŝi, ŝi nomis: Dio-kiu-min-vidis; ĉar ŝi diris: Ĉi tie mi vidis Tiun, kiu min vidas; kaj ĉu mi poste vivas?

KAJ LA ETERNULON, KIU PAROLIS AL ŜI, ŜI NOMIS: DIO-KIU-MIN-VIDIS; ĈAR ŜI DIRIS.

(Miaj personaj pensoj: Du aferoj en Genezo 16 devus haltigi la leganton. Unue, tiu, kiun oni nomas "la anĝelo de la Eternulo", diras "Mi multigos vian idaron." Li ne diras "la Eternulo multigos vian idaron." Li parolas kiel tiu, kiu mem faras la multigadon. Due, la biblia teksto mem, ne la opinio de Hagar, nomas ĉi tiun anĝelon de la Eternulo "la Eternulo, kiu parolis al ŝi." Hagar nomas ĉi tiun saman personon "Vi, Dio." La rakontanto de la libro Genezo konsentas kun Hagar.)

B2. LA MANO SUPER ISAAC — LI ĴURAS PER SI MEM

Genezo 22:11 Kaj ekvokis al li anĝelo de la Eternulo el la ĉielo, kaj diris: Abraham, Abraham! Kaj li respondis: Jen mi estas. (12) Kaj Tiu diris: Ne etendu vian manon sur la knabon, kaj faru al li nenion; ĉar nun Mi scias, ke vi timas Dion kaj vi ne indulgis pro Mi vian filon, la solan.

KE VI TIMAS DION KAJ VI NE INDULGIS PRO MI VIAN FILON, LA SOLAN.

Genezo 22:15 Kaj denove anĝelo de la Eternulo vokis al Abraham el la ĉielo (16) kaj diris: Mi ĵuras per Mi, diras la Eternulo, ke ĉar vi faris tiun aferon kaj ne indulgis vian filon, la solan; (17) tial Mi benos vin kaj Mi multigos vian idaron simile al la steloj de la ĉielo kaj al la sablo sur la bordo de la maro; kaj via idaro posedos la pordegojn de siaj malamiko. (18) Kaj beniĝos per via idaro ĉiuj popoloj de la tero, pro tio, ke vi obeis Mian voĉon.

PER MI MEM MI ĴURIS, DIRAS LA EŬ → EN VIA IDARO ESTOS BENATAJ ĈIUJ NACIOJ DE LA TERO.

(Miaj personaj pensoj: Konsideru du frazojn en Genezo 22:11-18. La unua frazo estas "Vi ne rifuzis al Mi vian filon." Abraham oferis sian filon al Dio. La parolanto en ĉi tiu frazo diras, ke la filo ne estis rifuzita al la parolanto. La dua frazo estas "Je Mi mem Mi ĵuris, diras la Eternulo." En antikvaj tempoj, homo ĵuris per iu pli granda ol tiu homo. Kreita mesaĝisto, kiu nur transdonas mesaĝon, ne ĵuras per si mem. Kreita mesaĝisto ne subskribas juron per la interliga nomo de Dio. Al la Hebreoj 6:13 donas la kialon. Al la Hebreoj 6:13 diras, ke Dio ĵuris per Sia propra memo. Al la Hebreoj 6:13 deklaras la kialon: "ĉar li povis ĵuri per neniu pli granda.")

B3. JAKOBO LUKTAS KONTRAŬ VIRO — KAJ NOMAS LA LOKON "LA VIZAĜO DE DIO"

Genezo 32:24 Kaj Jakob restis sola. Kaj iu luktis kun li ĝis la apero de la matenruĝo. (25) Vidinte, ke li ne povas lin venki, tiu tuŝis la artikon de lia femuro; kaj la femuro de Jakob elartikiĝis, dum li luktis kun tiu. (26) Kaj tiu diris: Forliberigu min, ĉar leviĝis la matenruĝo. Sed li diris: Mi ne forliberigos vin, antaŭ ol vi min benos.

VIRO LUKTIS KUN LI → MI NE LASOS VIN FORIRI, SE VI NE BENOS MIN.

Genezo 32:28 Tiam tiu diris: Ne Jakob estu de nun via nomo, sed Izrael; ĉar vi luktis kun Dio kaj kun homoj, kaj vi venkis. (29) Kaj Jakob demandis, dirante: Diru vian nomon. Sed tiu diris: Por kio vi demandas mian nomon? Kaj li benis lin tie. (30) Kaj Jakob donis al tiu loko la nomon Penuel, dirante: Ĉar mi vidis Dion vizaĝon kontraŭ vizaĝo, kaj mia animo saviĝis.

KIEL PRINCO VI HAVIS POVON KUN DIO → MI VIDIS DION VIZAĜON KONTRAŬ VIZAĜO, KAJ MIA ANIMO RESTIS VIVA.

(Miaj personaj pensoj: La teksto de Genezo 32 nomas ĉi tiun personon viro. Ĉi tiu viro, luktanta kun Jakob, diras, ke Jakob havas potencon KUN DIO. Jakob nomas la lokon "la vizaĝo de Dio." Jakob diras, ke lia vivo estis savita. Jakob petas de ĉi tiu viro nomon. Jakob ne ricevas nomon, nur demandon reen. Memoru ĉi tiun nerespondean demandon pri la nomo. La sama demando reaperas, en alia libro de la Biblio, centojn da jaroj poste.)

B4. LA ARBETAĴO KIU BRULIS — LA ANĜELO KIU ESTAS MI ESTAS

Eliro 3:2 Kaj aperis al li anĝelo de la Eternulo en flama fajro el la mezo de arbetaĵo. Kaj li vidis, ke jen la arbetaĵo brulas en la fajro, kaj tamen la arbetaĵo ne forbrulas. (3) Kaj Moseo diris: Mi iros kaj rigardos tiun grandan fenomenon, kial la arbetaĵo ne forbrulas. (4) La Eternulo vidis, ke li iras, por rigardi, kaj Dio vokis al li el la mezo de la arbetaĵo, kaj diris: Moseo, Moseo! Kaj tiu diris: Jen mi estas. (5) Kaj Li diris: Ne alproksimiĝu ĉi tien; deprenu viajn ŝuojn de viaj piedoj, ĉar la loko, sur kiu vi staras, estas tero sankta. (6) Ankoraŭ Li diris: Mi estas la Dio de via patro, la Dio de Abraham, la Dio de Isaak, kaj la Dio de Jakob. Kaj Moseo kovris sian vizaĝon, ĉar li timis rigardi Dion.

LA ANĜELO DE LA EŬ APERIS EN FLAMO DE FAJRO → DIO VOKIS AL LI EL MEZO DE LA ARBUSTO.

Eliro 3:14 Kaj Dio diris al Moseo: MI ESTAS, KIU ESTAS. Kaj Li diris: Tiel diru al la Izraelidoj: La Estanto sendis min al vi.

MI ESTAS TIU, KIU ESTAS → MI ESTAS SENDIS MIN AL VI.

(Miaj personaj pensoj: Eliro 3:2 diras la anĝelo de la Eternulo. Du versoj pli poste, Eliro 3:4 diras la Eternulo, kaj Dio. La sama arbeto, la sama fajro, kaj la sama voĉo aperas en ambaŭ. La Biblio neniam traktas ĉi tion kiel kontraŭdiron. Ĉi tiu sama voĉo tiam donas la nomon, kiun Izrael portus por ĉiam: MI SUM KIU MI SUM.)

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la brulanta arbeto kaj Jesuo en la templaj kortoj

Johano 8:56 Via patro Abraham ĝojegis vidi mian tagon, kaj li vidis kaj estis ravita. (57) Tiam la Judoj diris al li: Vi ankoraŭ ne estas kvindekjara, kaj ĉu vi vidis Abrahamon? (58) Jesuo diris al ili: Vere, vere, mi diras al vi: Antaŭ ol naskiĝis Abraham, mi ekzistas. (59) Tiam ili prenis ŝtonojn, por ĵeti sur lin; sed Jesuo sin kaŝis, kaj eliris el la templo.

ANTAŬ OL ABRAHAM EKZISTIS, MI ESTAS → TIAM ILI PRENIS ŜTONOJN, POR ĴETI SUR LIN.

(Miaj personaj pensoj: Metu ĉi tiujn du scenojn unu apud la alian kaj lasu la diferencon instrui. Ĉe la arbeto, la voĉo el la fajro diras MI ESTAS. Moseo kaŝas sian vizaĝon ĉe la arbeto. En la templo, viro staranta antaŭ homamaso diras MI ESTAS. La homamaso levas ŝtonojn. La homamaso ne estis konfuzita pri tio, kion Jesuo diris. La homamaso komprenis Jesuon precize. La homamaso ĵuĝis la vortojn de Jesuo indaj je ŝtonado. Rimarku ankaŭ, ke Jesuo ne diris "antaŭ ol Abraham estis, MI ESTIS." Jesuo diris MI ESTAS.)

B5. MANOA KAJ LIA EDZINO — LA NOMO KIU ESTAS MIRINDA

Juĝistoj 13:3 Kaj aperis anĝelo de la Eternulo al la virino, kaj diris al ŝi: Jen vi estas senfrukta kaj ne naskas; tamen vi gravediĝos kaj naskos filon.

KAJ APERIS ANĜELO DE LA ETERNULO AL LA VIRINO → TAMEN VI GRAVEDIĜOS KAJ NASKOS FILON.

Juĝistoj 13:17 Kaj Manoaĥ diris al la anĝelo de la Eternulo: Kia estas via nomo? ke ni povu honori vin, kiam plenumiĝos via vorto. **[H6383 piliy ■]** (18) Sed la anĝelo de la Eternulo diris al li: Por kio vi demandas pri mia nomo? ĝi estas neordinara.

POR KIO VI DEMANDAS PRI MIA NOMO? ĜI ESTAS NEORDINARA?

Juĝistoj 13:20 kiam la flamo leviĝis de la altaro al la ĉielo, tiam la anĝelo de la Eternulo leviĝis en la flamo de la altaro. Kaj Manoaĥ kaj lia edzino tion vidis, kaj ili ĵetis sin vizaĝaltere. (21) Kaj la anĝelo de la Eternulo ne montris sin plu al Manoaĥ kaj al lia edzino. Tiam Manoaĥ konvinkiĝis, ke tio estis anĝelo de la Eternulo. (22) Kaj Manoaĥ diris al sia edzino: Ni certe mortos, ĉar ni vidis Dion.

KAJ MANOAĤ KAJ LIA EDZINO TION VIDIS → NI CERTE MORTOS, ĈAR NI VIDIS DION.

(Miaj personaj pensoj: Tri aferoj elstaras en Juĝistoj 13. Manoaĥ petas la nomon, ekzakte kiel Jakob faris en Genezo 32. La nomo denove estas rifuzata al Manoaĥ, ĉi-foje kun deklarita kaŭzo. La hebrea vorto donita por tiu kaŭzo estas piliy (H6383). La KJV tradukas piliy kiel "sekreta." Piliy signifas tro mirinda por esti konata. Piliy venas de la sama radiko kiel pele (H6382), la vorto tradukita "Mirinda" en Jesaja 9:6, kie la infano naskita al ni estas nomata. Ĉi tiu sama anĝelo de la Eternulo poste supreniras en la flamo de la altaro. La konkludo de Manoaĥ mem ne estas "ni vidis anĝelon." La konkludo de Manoaĥ estas "ni vidis Dion.")

B6. LA ĈEFO EKSTER JERIĤO — ADORITA, KAJ ŜUOJ FORMETITAJ

Josuo 5:13 Kaj okazis, ke kiam Josuo estis apud Jeriĥo, li levis siajn okulojn, kaj ekvidis, ke jen viro staras antaŭ li kaj en sia mano li tenas nudigitan glavon. Kaj Josuo aliris al li, kaj diris al li: Ĉu vi estas nia, aŭ ĉu el niaj malamikoj? **[H8269 sar ■]** (14) Kaj tiu diris: Ne, mi estas militestro de la Eternulo, mi nun venis. Tiam Josuo ĵetis sin vizaĝaltere kaj faris adoron, kaj diris al li: Kion mia sinjoro diros al sia sklavo? (15) Kaj la militestro de la Eternulo diris al Josuo: Demetu viajn ŝuojn de viaj piedoj; ĉar la loko, sur kiu vi staras, estas sankta. Kaj Josuo faris tiel.

JOŬO FALIS SUR SIAN VIZAĜON AL LA TERO, KAJ ADORIS → DEMETU VIAN ŜUON DE VIA PIEDO; ĈAR LA LOKO, SUR KIU VI STARAS, ESTAS SANKTA.

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — du viroj ordonitaj demeti siajn ŝuojn

Eliro 3:5 Kaj Li diris: Ne alproksimiĝu ĉi tien; deprenu viajn ŝuojn de viaj piedoj, ĉar la loko, sur kiu vi staras, estas tero sankta.

DEPRENU VIAJN ŜUOJN DE VIAJ PIEDOJ, ĈAR LA LOKO, SUR KIU VI STARAS, ESTAS TERO SANKTA.

(Miaj personaj pensoj: Rimarku la saman ordonon, preskaŭ per la samaj vortoj, donitan al du malsamaj viroj, centojn da jaroj aparte. Ĉe la arbitraĵo, la ordono venas de la voĉo, kiun la Biblia teksto nomas la Eternulo kaj Dio. Ekster Jeriĥo, la ordono venas de viro staranta tie kun glavo en la mano. Josuo falas vizaĝaltere kaj adoras ĉi tiun viron. La viro ne rifuzas la adoron. Komparu tion kun tio, kion vera kreita anĝelo faras, kiam viro provas adori la anĝelon. La anĝelo diras: "Mi estas kunservanto kun vi" (Apokalipso 19:10), kaj "adoru Dion" (Apokalipso 22:9). Johano provis adori anĝelon dufoje, kaj ambaŭfoje la anĝelo rifuzis. Neniu rifuzis la adoron de Josuo ekster Jeriĥo.)

B7. NUN LA NOVA TESTAMENTO DIRAS ION TRE KLARAN

Johano 1:18 Neniu iam vidis Dion; la solenaskita Filo, kiu estas en la sino de la Patro, Lin deklaris.

[G1834 exegeomai ▯] [G3439 monogenes ▯]

NENIU IAM VIDIS DION → LA SOLENASKITA FILO KLARIGIS LIN.

Johano 5:37 Kaj la Patro, kiu min sendis, atestis pri mi. Vi nek aŭdis iam Lian voĉon, nek vidis Lian formon.

VI NEK AŬDIS IAM LIAN VOĈON, NEK VIDIS LIAN FORMON.

1 Timoteo 6:16 kiu sola havas senmortecon, loĝante en lumo neatingebla, kaj kiun neniu vidis nek povas vidi, al kiu estu honoro kaj potenco eterna. Amen.

LOĜANTA EN LUMO AL KIU NENIU HOMO POVAS ALPROKSIMIĜI → KIUN NENIU HOMO VIDIS, NEK POVAS VIDI.

Nun metu la du duonojn de la Biblio flanke unu apud la alia kaj legu la du duonojn kune.

La Malnova Testamento diras, ree kaj ree, ke homoj VIDIS tiun ĉi personon, parolis kun tiu ĉi persono, manĝis antaŭ tiu ĉi persono, luktis kun tiu ĉi persono, kaj vivis.

La Nova Testamento diras, klare kaj trifoje, ke neniu iam vidis Dion la Patron, kaj neniu povas vidi Dion la Patron.

Ambaŭ asertoj estas veraj. La persono, kiun homoj vidis en la Malnova Testamento, kaj la Patro, kiun homoj ne povis vidi, do ne estas la sama persono. Johano deklaras, kiu estas la vidita persono. Li diras, ke la vidita persono estas la solenaskita Filo, la Filo, kiu estas en la sino de la Patro, kaj ke ĉi tiu Filo elkondukis Dion la Patron tien, kie Dio la Patro povas esti vidata.

[VERSOJ KUNIGITAJ — NENIU SOLA VERSO DIRAS TION MEM]

(Miaj personaj pensoj: Estu singarda kaj honesta ĝuste ĉi tie, ĉar ĝuste tie oni povas komenci aldoni al la Biblio. Kio estas DIREKTE DIRITA: la malnovtestamenta teksto mem nomas ĉi tiun senditan personon la SINJORO kaj Dio, kaj la homoj kiuj renkontis ĉi tiun senditan personon diras la samon. Tiu parto ne estas konkludo. Tiu parto estas tio, kion la frazoj diras. Kio estas ATINGITA PER KUNMETADO DE VERSOJ: ke ĉi tiu specifa videbla persono estas specife la Filo. Neniu sola verso diras "la anĝelo de la SINJORO en Genezo 16 estas Jesuo." Ĉi tiu konkludo estas atingita per metado de Johano 1:18, Johano 5:37, kaj 1 Timoteo 6:16 apud la malnovtestamentaj rakontoj kaj demandado kiu estis vidata. Tial la etikedo estas tie, kaj la etikedo restas tie.)

B8. KAJ LA SENDITO-KIU-ESTAS-LA-ETERNULO REAPERAS ĈE LA TUTE FINO DE LA MALNOVA TESTAMENTO

Malaĥi 3:1 Jen Mi sendos Mian anĝelon, kaj li preparos antaŭ Mi la vojon; kaj subite venos en Sian templon la Sinjoro, kiun vi serĉas; kaj la anĝelo de la interligo, kiun vi deziras, jen li iras, diras la Eternulo Cebaot. **[H4397 malak ■]**

MI SENDOS MIAN MESAĜISTON + LI PREPAROS LA VOJON ANTAŬ MI → LA ETERNULO SUBITE VENOS AL SIA TEMPLO, EĈ LA MESAĜISTO DE LA INTERLIGO.

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la anĝelo promesita, kaj la anĝelo identigita

Marko 1:2 Kiel estas skribite en la profeto Jesaja: Jen Mi sendas Mian anĝelon antaŭ via vizaĝo, Kaj li preparos vian vojon; (3) Voĉo de kianto en la dezerto: Pretigu la vojon de la Eternulo, Rektigu Liajn irejojn; (4) venis Johano, kiu baptis en la dezerto kaj predikis la bapton de pento por la pardonado de pekoj.

JEN, MI SENDAS MIAN ANĜELON ANTAŬ VIA VIZAĜO → PRETIGU LA VOJON DE LA ETERNULO.

(Miaj personaj pensoj: Malaĥia 3:1 nomas du senditajn personojn en unu verso. Unu sendita persono iras antaŭe por purigi la vojon. La alia sendita persono estas nomata "la Sinjoro" kaj "la anĝelo de la interligo." Ĉi tiu dua sendita persono estas tiu, kiu venas al la propra templo de la Sinjoro. Marko malfermas la Evangelion laŭ Marko per citaĵo de ĝuste tiu linio el Malaĥia 3:1. Marko nomas la vojo-purigiston kiel Johano, en la dezerto. Tio lasas la duan senditan personon sennoma de Marko en tiu punkto. La Malnova Testamento fermiĝas atendante mesaĝiston, kiu estas la Sinjoro. La Nova Testamento malfermiĝas kun tiu sama mesaĝisto envenanta.)

C. LA LIGNO METITA SUR LA SOLA FILO — ABRAHAM KAJ IZAK SUR LA MONTO

C1. Genezo 22:2 Kaj Li diris: Prenu vian filon, vian solan, kiun vi amas, Isaakon, kaj iru en la landon Morija, kaj oferu lin tie kiel bruloferon sur unu el la montoj, kiun Mi montros al vi. **[H3173 yachiyd ■]**

PRENU NUN VIAN FILON, VIAN SOLAN FILON IZAAK, KIUN VI AMAS → OFERU LIN TIE KIEL BRULOFERON.

C2. Genezo 22:6 Kaj Abraham prenis la lignon por la brulofero kaj metis ĝin sur sian filon Isaak, kaj li prenis en sian manon la fajron kaj la tranĉilon; kaj ili iris ambaŭ kune. **[H6086 ets ■]**

KAJ ABRAHAM PRENIS LA LIGNON POR LA BRULOFERO KAJ METIS ĜIN SUR SIAN FILON ISAAC → KAJ ILI IRIS AMBAŬ KUNE.

(Miaj personaj pensoj: En Genezo 22:6, la patro ne portas la lignon. Isaak portas la lignon supren sur la monton. Abraham kuŝigos Isaak sur tiu ligno. La hebrea vorto por tiu ligno estas ets (H6086). Ĝi estas la ordinara vorto por vivanta arbo, kaj ankaŭ por hakita ligno. La sama vorto nomas la arbon de vivo, kaj la arbon meze de la ĝardeno.)

C3. Genezo 22:7 Kaj Isaak diris al sia patro Abraham: Mia patro! Kaj tiu respondis: Jen mi estas, mia filo. Kaj li diris: Jen estas la fajro kaj la ligno, sed kie estas la ŝafo por la brulofero? (8) Kaj Abraham diris: Dio antaŭvidos al Si la ŝafon por la brulofero, mia filo. Kaj ili iris ambaŭ kune.

KIE ESTAS LA ŜAFIDO POR BRULOFERO? → DIO MEM PROVIZOS LA ŜAFIDON.

C4. Genezo 22:13 Kaj Abraham levis siajn okulojn, kaj vidis, ke jen virŝafo malantaŭe implikiĝis per la kornoj en la arbetoj. Kaj Abraham iris kaj prenis la virŝafon, kaj oferis ĝin kiel bruloferon anstataŭ sia filo.

VIRŜAFO KAPTITA EN DENSEJO PER SIAJ KORNOJ → OFERIS ĜIN KIEL BRULOFERON ANSTATAŬ SIA FILO.

Genezo 22:14 Kaj Abraham donis al tiu loko la nomon: La Eternulo Vidas; tial oni ankoraŭ nun diras: Sur la monto, kie la Eternulo aperas.

SUR LA MONTO, KIE LA ETERNULO APERAS.

(Miaj personaj pensoj: Konsideru denove la filon demandon en Genezo 22:7: kie estas la ŝafido? Abraham respondas la demandon. Abrahamo respondo atingas pli malproksimen ol li sciis. Abrahamo diras: "Dio providos al si ŝafidon por brulofero." Tiu frazo povas porti du signifojn. Unu signifo estas ke Dio akiros ŝafidon por sia propra uzo. Alia signifo estas ke Dio providos sian propran memon kiel la ŝafido. Kion Dio efektive provizis tiun tagon estis VIRŜAFO, ne ŝafido. Virŝafo estas plenkreska vira ŝafo. Ĉi tiu virŝafo mortis anstataŭ la filo, kaptita je la kornoj. La demando de Isaak estas respondita sur la monto en unu senco. La demando de Isaak ankaŭ restas malfermita en alia senco. Ŝafido ankoraŭ estas ŝuldata. Abrahamo nomas la lokon per promeso en la estonta tempo: "sur la monto de la Eternulo tio estos vidata.")

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la filo kiu portis la lignon, kaj la Filo kiu portis la krucon

Genezo 22:6 Kaj Abraham prenis la lignon por la brulofero kaj metis ĝin sur sian filon Isaak, kaj li prenis en sian manon la fajron kaj la tranĉilon; kaj ili iris ambaŭ kune.

ABRAHAM METIS LA LIGNON SUR ISAAC, LIAN FILON → ILI IRIS AMBAŬ KUNE.

Johano 19:17 Kaj ili prenis Jesuon; kaj li eliris, portante sian krucon, al la loko nomata Loko de Kranio, kiu estas en la Hebrea lingvo Golgota;

KAJ ILI PRENIS JESUON; KAJ LI ELIRIS, PORTANTE SIAN KRUCON, AL LA LOKO NOMATA LOKO DE KRANIO.

Johano 19:18 tie ili krucumis lin, kaj kun li du aliajn, ĉiuflanke po unu, kaj Jesuon meze.

TIE ILI KRUCUMIS LIN + JESUO EN LA MEZO.

(Miaj personaj pensoj: Patro, sola filo, kiun la patro amas, monteto, ligno metita sur la propran dorson de la filo, kaj la filo suprenirante sub tiu ligno. Tiu sceno okazis dufoje en la Biblio. La unuan fojon, en Genezo 22, Dio haltigis la tranĉilon. Dio metis anstataŭan virŝafon en la lokon de la filo. La duan fojon, ĉe la kruco, neniu haltigis la morton. Ĉi-foje, la Filo estis la anstataŭaĵo. Rimarku ankoraŭ unu diferencon inter la du scenoj. Isaak demandis: "kie estas la ŝafido?" Ne estis respondo al la demando de Isaak tiun tagon. La respondo venis poste, ĉe la rivero Jordan, de Johano. Johano montris per la fingro al viro alpaŝanta al li.)

C5. Johano 1:29 La sekvantan tagon li vidis Jesuon venanta al li, kaj diris: Jen la Ŝafido de Dio, kiu forportas la pekon de la mondo!

JEN LA ŜAFIDO DE DIO, KIU FORPORTAS LA PEKON DE LA MONDO.

C6. Genezo 22:2 Kaj Li diris: Prenu vian filon, vian solan, kiun vi amas, Isaakon, kaj iru en la landon Morija, kaj oferu lin tie kiel bruloferon sur unu el la montoj, kiun Mi montros al vi.

Johano 3:16 Ĉar Dio tiel amis la mondon, ke Li donis Sian solenaskitan Filon, por ke ĉiu, kiu fidas al li, ne pereu, sed havu eternan vivon. **[G3439 monogenes ■]**

VIAN SOLAN FILON, KIUN VI AMAS → LI DONIS SIAN SOLENASKITAN FILON.

C7. Hebroj 11:17 Per la fido Abraham, provate, oferis Isaakon; tiu, kiu akceptis la promesojn, ekoferis ja sian solenaskiton; (18) nome tiu, al kiu estis dirite: Per Isaak oni nomos vian idaron; (19) pensante, ke Dio povas relevi lin eĉ el la mortintoj; el kie ankaŭ li en similaĵo lin retrovis.

LI OFERIS SIAN SOLENASKITAN FILON → KONSIDERANTE, KE DIO POVIS RELEVIGI LIN, EĈ EL LA MORTINTOJ.

(Miaj personaj pensoj: La verkinto de la Epistolo al la Hebreoj uzas la saman grekan vorton por Isaak, kiun Johano uzas por Jesuo. Tiu vorto estas "solenaskita," monogenes (G3439). La verkinto de la Epistolo al la Hebreoj rakontas al ni, kion Abraham pensis dum la vojo supren al la monto. Abraham pensis, ke Dio povus relevi la knabon el la mortintoj. Abraham diris al la junuloj ĉe la piedo de la monteto: "Mi kaj la knabo iros tien kaj adoros, kaj revenos al vi." Abraham atendis reveni malsupren de la monto kun Isaak. Abraham ricevis Isaakon, diras la verkinto de la Epistolo al la Hebreoj, "en simbolo." Simbolo ĉi tie signifas bildon aŭ signon. Tri tagojn post la ordono, filo, kiu estis kvazaŭ morta, revenis viva.)

NOTO PRI LA LOKO — subteneta noto, ne aserto, kiun la versoj mem rekte faras

2 Kroniko 3:1 Kaj Salomono komencis konstrui la domon de la Eternulo en Jerusalemo, sur la monto Morija, kiu estis montrita al lia patro David, sur la loko, kiun David pretigis, sur la loko de la draŝejo de Ornan, la Jebusido.

KAJ SALOMONO KOMENCIS KONSTRUI LA DOMON DE LA ETERNULO EN JERUSALEM, SUR LA MONTA MORIJA.

[VERSOJ KUNIGITAJ — NENIU SOLA VERSO DIRAS TION MEM]

(Miaj personaj pensoj: Genezo 22:2 nomas la lokon, kien Dio sendis Abrahamon, la landon de Moria. 2 Kroniko 3:1 nomas la lokon, kie Salomono konstruis la templon, la monton Moria, en Jerusalemo. La monto de la preskaŭ-ofero de Isaak kaj la monto de ĉiu posta templa ofero do havas la saman nomon. Jerusalemo estas ankaŭ la sama urbo, kie soldatoj krucumis Jesuon ekster la urba muro. Diru nur tion, kion la versoj diras. La versoj ne diras, ke Golgota estis la sama roko kiel Moria. La versoj ja diras la saman nomon, la saman montoĉenon, kaj la saman urbon. La propraj vortoj de Abraham estis: "sur la monto de la Eternulo tio estos vidata." Abraham parolis tiujn vortojn en la futura tempo.)

D. LA SUFERANTA SERVANTO — LA ĈAPITRO KIU PRISKRIBAS LA KRUCON ANTAŬ KE EKZISTIS KRUCOJ

D1. Jesaja 52:13 Jen Mia servanto havos sukceson, li altiĝos kaj gloriĝos kaj staros tre alte. (14) Kiel multaj estis teruritaĵoj, rigardante vin (tiel lia aspekto estis malbeligita pli ol ĉe ĉiu alia kaj lia eksteraĵo pli ol ĉe iu ajn homo) (15) tiel li saltigos pri si multe da popoloj; reĝoj fermos antaŭ li sian buŝon, ĉar ili vidos ion, kio ne estis dirita al ili, kaj ili rimarkos ion, pri kio ili ne aŭdis.

LIA VIZAĜO ESTIS PLI MALBELIGITA OL AJNA HOMO → TIEL LI ASPERGOS MULTAJN NACIOJN.

D2. Jesaja 53:1 Kiu kredus al tio, kion ni aŭdis? kaj super kiu malkaŝiĝis la brako de la Eternulo? (2) Ĉar li elkreskis antaŭ Li kiel juna branĉo kaj kiel radikoj el tero senakva; li ne havis staturon nek belecon; ni rigardis lin, sed li ne havis aspekton, per kiu li plaĉus al ni.

KIU KREDUS AL TIO, KION NI AŬDIS? → PER KIU LI PLAĈUS AL NI.

D3. Jesaja 53:3 Li estis malestimata kaj evitata de homoj, viro suferanta kaj malsana; kaj kiel iganta deturni de li la vizaĝon, li estis malestimata, kaj li havis por ni nenian valoron.

VIRO DE DOLOROJ, KAJ SPERTA PRI MALĜOJO → LI ESTIS MALESTIMATA, KAJ NI NE ŜATIS LIN.

D4. Jesaja 53:4 Vere, niajn malsanojn li portis sur si, kaj per niaj suferoj li sin ŝarĝis; sed ni opiniis lin plagita, frapita de Dio, kaj humiliĝita. (5) Tamen li estis vundita pro niaj pekoj, dispremita pro niaj krimoj; puno por nia bono estis sur li, kaj per lia vundo ni saniĝis.

LI ESTIS VUNDITA PRO NIAJ KRIMOJ + FROTITA PRO NIAJ PEKOJ → PER LIA VUNDITECO NI ESTAS SANIGITAJ.

D5. Jesaja 53:6 Ni ĉiuj erarvadis kiel ŝafoj, ĉiu iris sian vojon; kaj la Eternulo ĵetis sur lin la kulpon de ni ĉiuj.

NI ĈIUJ ERARVAGIS KIEL ŜAFOJ → KAJ LA ETERNULO ĴETIS SUR LIN LA KULPON DE NI ĈIUJ.

D6. Jesaja 53:7 Li estis turmentata, tamen li humiliĝis kaj ne malfermis sian buŝon; kiel ŝafido kondukata al buĉo kaj kiel ŝafo muta antaŭ siaj tondantoj, li ne malfermis sian buŝon.

LI ESTIS KONDUKATA KIEL ŜAFIDO AL LA BUĈO → LI NE MALFERMIS SIAN BUŜON.

D7. Jesaja 53:8 De malliberigo kaj de juĝo li estas prenita; kaj pri lia generacio kiu rakontos? De sur la tero de vivantoj li estas fortranĉita, pro la kulpo de mia popolo li estas frapita.

DE SUR LA TERO DE VIVANTOJ LI ESTAS FORTRANĈITA → PRO LA KULPO DE MIA POPOLO LI ESTAS FRAPITA.

D8. Jesaja 53:9 Inter malbonaĵoj oni donis al li tombon, inter riĉuloj post lia morto, kvankam li ne faris maljustaĵon kaj trompo ne estis en lia buŝo.

LI FARIS SIAN TOMBON KUN LA MALVIRTULOJ + KUN LA RIĈULO EN SIA MORTO → LI NE FARIS PERFORTON.

D9. Jesaja 53:10 Sed la Eternulo volis tiel lin turmenti. Kiam lia animo estos preninta sur sin elaĉetan punon, li vidos idaron, li longe vivos, kaj la intenco de la Eternulo sukcesos per lia mano.

KIAM VI FARIS LIAN ANIMON PROPÉKOFERON → LI VIDOS SIAN IDARON, LI PROLONGOS SIAJN TAGOJN.

D10. Jesaja 53:11 La laborfrukton de sia animo li vidos, kaj satiĝos. Per konigo de li Mia virtulo-servanto virtigos multajn; kaj iliajn pekojn li portos sur si. (12) Tial Mi donos al li multajn kiel lian parton, kaj la potenculojn li dividos kiel akiron; pro tio, ke li elmetis sian animon al la morto kaj estis alkalkulita al krimuloj, dum li portis sur si la pekon de multaj kaj petis por la krimuloj.

LI ELVERŜIS SIAN ANIMON ĜIS MORTO + LI ESTIS ALKALKULATA AL LA MALOBEINTOJ → LI PORTIS LA PEKON DE MULTAJ, KAJ PROPETIS POR LA MALOBEINTOJ.

(Miaj personaj pensoj: Legu Jesaja 53:9 kaj poste denove Jesaja 53:10, en ordo. La unua diras, ke la servanto estis MORTA kaj enterigita en la tombo de riĉulo. La dua diras, ke post kiam la animo de la servanto estas farita proponaĵo pro peko, la servanto VIDOS sian idaron kaj DAŬRIGOS siajn tagojn. Tiuj du asertoj ne povas ambaŭ esti veraj pri homo, kiu restas morta. La releviĝo estas skribita en ĉi tiu ĉapitro de Jesaja, sepcent jarojn antaŭ ol la releviĝo okazis.)

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la paĝo de la profeto, kaj viro en ĉaro laŭtleĝante ĝin

Agoj 8:32 La peco de la Skribo, kiun li legis, estis jena: Li estis kondukata kiel ŝafo al la buĉo; Kaj kiel ŝafido muta antaŭ sia tondanto, Li ne malfermis sian buŝon; (33) En lia humiliĝo lia juĝo estis deprenita; Pri lia generacio kiu rakontos? Ĉar lia vivo estas prenita for de la tero. (34) Kaj la eŭnuko responde al

Filipo diris: Mi petas vin, pri kiu parolis la profeto ĉi tion? ĉu pri si, aŭ pri iu alia? (35) Kaj Filipino malfermis sian buŝon, kaj komencante de tiu Skribo, predikis al li Jesuon.

PRI KIU PAROLAS LA PROFETO ĈI TION? → FILIPO EKPAROLIS DE TIU SAMA SKRIBO KAJ PREDIKIS AL LI JESUON.

(Miaj personaj pensoj: Ĉi tio estas honesta demando, prononcita laŭte de viro, kiu neniam antaŭe aŭdis la respondon. La demando estas: pri kiu parolas la profeto? La respondo ne estas la privata opinio de Filipino. Filipino komencis ĝuste ĉe tiu verso en Jesaja 53. Filipino predikis Jesuon el tiu verso. La propra legado de la apostoloj pri Jesaja 53 estas skribita por ni. Neniu devas diveni la legadon de la apostoloj pri Jesaja 53.)

E. IMANUELO — DIO KUN NI, LA INFANO NASKITA KAJ LA FILO DONITA

E1. Jesaja 7:14 Tial la Sinjoro mem donos al vi signon: jen virgulino gravediĝis, kaj ŝi naskos filon, kaj ŝi donos al li la nomon Emanuel. **[H6005 Immanuwel ■] [H5959 almah ■]**

TIAL LA SINJORO MEM DONOS AL VI SIGNON → KAJ ŜI NASKOS FILON, KAJ ŜI DONOS AL LI LA NOMON EMANUEL.

E2. Jesaja 9:6 Ĉar infano naskiĝis al ni, filo estas donita al ni, kaj la regado estos sur lia ŝultro, kaj lia nomo estos: Mirinda, Konsilisto, Potenculo, Patro de Eterneco, Princo de Paco; **[H6382 pele ■]** (7) por pligrandigi la regadon kaj por paco senfina sur la trono de David kaj en lia regno, por fortikigi ĝin kaj fortigi ĝin per justeco kaj vero de nun ĝis eterne. La fervoro de la Eternulo Cebaot tion faros.

INFANO NASKIĜIS + FILO ESTAS DONITA → LIA NOMO ESTOS NOMATA LA POTENCA DIO, LA ETERNA PATRO → DE LA KRESKADO DE LIA REGADO NE ESTOS FINO.

(Miaj personaj pensoj: Rigardu la ordon de la du verboj en Jesaja 9:6. La du verboj ne estas la sama verbo. La du verboj ne staras en tiu ordo hazarde. Infano estas NASKITA. Filo estas DONITA. Naskiĝo priskribas kiel la infano venis en la mondon. Donado priskribas tion, kio okazis al Filo, kiu jam ekzistis. Nun konsideru la nomojn donitajn al ĉi tiu infano. Jesaja 9:6 ne diras, ke la infano estos simila al la potenca Dio. Jesaja 9:6 diras "lia nomo estos nomata Mirinda, Konsilisto, Dio Potenca." La unua nomo en la listo, Mirinda, estas pele (H6382). Pele havas la saman radikon kiel la respondo, kiun Manoaĥ ricevis en Juĝistoj 13, kiam li petis nomon kaj ne povis ricevi ĝin. En Jesaja 9:6, la nomo estas donita.)

E3. Jesaja 9:2 Popolo, kiu iris en mallumo, ekvidis grandan lumon; super homoj, sidantaj en lando de morta ombro, ekbrilis lumo.

POPOLO, KIU IRIS EN MALLUMO, EKVIDIS GRANDAN LUMON.

E4. Miĥa 5:2 Kaj vi, ho Bet-Leĥem Efrata, kiu estas malgranda inter la milejoj de Judujo, el vi eliros al Mi tiu, kiu devas esti reganto en Izrael kaj kies deveno estas de tempo tre antikva.

EL VI ELIROS TIU, KIU ESTOS REGANTO EN IZRAELO → KIES ELIROJ ESTIS DE ANTIKVAJ TEMPOJ, DE ETERNECO.

(Miaj personaj pensoj: Unu frazo en Miĥa 5:2 tenas ambaŭ finojn de tuta ĉi tiu studo. Ĉi tiu reganto ELIRAS el malgranda urbo. Elirado el malgranda urbo estas komenco, en loko, al kiu homo povas piediri. Ĉi tiu reganto havas ELIRADOJN el la tempo antikva, el eterneco. Eliradoj el eterneco tute ne estas komenco. Miĥa deklaras ambaŭ verojn en la sama frazo. Miĥa ne mildigas iun ajn el la du veroj.)

F. LA SEMO DE LA VIRINO KAJ LA VIRGULINO — LA UNUA PROMESO KAJ LA PLENUMO

F1. Genezo 3:15 Kaj Mi metos malamikecon inter vi kaj la virino kaj inter via idaro kaj ŝia idaro; ĝi frapados vian kapon, kaj vi pikados ĝian kalkanon.

INTER VIA SEMO KAJ ŜIA SEMO → ĜI FRAKASOS VIAN KAPON, KAJ VI VUNDOS LIAN KALKANON.

(Miaj personaj pensoj: Dio parolis Genezo 3:15 al la serpento en la ĝardeno, en la tempo kiam peko eniris la mondon. Genezo 3:15 estas la unua promeso de savanto en la tuta Biblio. Rimarku kies semo estas nomita en ĉi tiu verso. Tra la resto de la Skribo, la familia deveno estas spurita tra la viroj. Ekzemploj estas la semo de Abraham kaj la semo de David. Ĉi tie, unufoje, ĉe la mem komenco, la deveno nomita estas la semo de la VIRINO. Rimarku ankaŭ la du vundojn en ĉi tiu verso, kiuj ne estas samgrandaj. La kalkano de la semo de la virino estos vundita. La kapo de la serpento estos frakasita.)

F2. Galatoj 4:4 sed kiam venis la pleneco de la tempo, Dio elsendis Sian Filon, el virino naskitan, sub leĝo naskitan (5) por reaĉeti tiujn, kiuj estas sub la leĝo, por ke ni ricevu la filadopton.

DIO ELSENDIS SIAN FILON, EL VIRINO NASKITAN → KIUJ ESTAS SUB LA LEĜO.

(Miaj personaj pensoj: Galatoj 4:4 diras, ke Dio ELSENDIS Sian Filon. Galatoj 4:4 poste diras, ke la Filo estis NASKITA DE VIRINO. La sendado estas nomita unue en la frazo. La naskiĝo estas nomita due en la frazo. Tiu ordo gravas. Persono ne estas sendita el loko, se tiu persono ne jam ekzistis en tiu loko.)

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la signo promesita, kaj la signo donita

Jesaja 7:14 Tial la Sinjoro mem donos al vi signon: jen virgulino gravediĝis, kaj ŝi naskos filon, kaj ŝi donos al li la nomon Emanuel.

KAJ ŜI NASKOS FILON, KAJ ŜI DONOS AL LI LA NOMON EMANUEL.

Mateo 1:18 Kaj la naskiĝo de Jesuo Kristo estis tiamaniere: kiam lia patrino Maria estis fianĉinigitita al Jozef, antaŭ ol ili kunvenis, ŝi troviĝis graveda per la Sankta Spirito. (19) Kaj ŝia edzo Jozef, estante justulo, kaj ne volante meti ŝin al publika malhonoro, volis ŝin sekrete forsendi. (20) Sed kiam li pripensis tion, jen anĝelo de la Eternulo aperis al li en sonĝo, dirante: Jozef, filo de David, ne timu preni al vi vian edzinon Maria; ĉar tio, kio naskiĝos de ŝi, estas per la Sankta Spirito. (21) Kaj ŝi naskos filon; kaj vi nomos lin JESUO; ĉar li savos sian popolon de ĝiaj pekoj. (22) Kaj ĉio tio okazis, por ke plenumiĝu tio, kion la Eternulo parolis per la profeto, dirante: (23) Jen virgulino gravediĝos kaj naskos filon, Kaj oni donos al li la nomon Emanuel; tio estas, Dio kun ni.

KAJ ŜI NASKOS FILON; KAJ VI NOMOS LIN JESUO → KAJ ONI DONOS AL LI LA NOMON EMANUEL; TIO ESTAS, DIO KUN NI.

(Miaj personaj pensoj: La diferenco inter la du rakontoj estas la instruo. Jesaja 7:14 diras, ke ŜI nomos la infanon Imanuel. Mateo 1:23 diras, ke ILI nomos la infanon Emanuel. Unu patrino nomas sian bebon en la rakonto de Jesaja. Ĉiuj nomas Jesuon en la rakonto de Mateo. Mateo ankaŭ faras ion, kion neniu leganto devas diveni. Mateo haltas kaj tradukas la nomon por la leganto, ĝuste en la teksto de la Evangelio laŭ Mateo mem. Neniu leganto en iu ajn jarcento povas maltrafi tion, kion signifas la nomo Emanuel. Emanuel signifas Dio kun ni. Mateo ankaŭ ne diras, ke la naskiĝo de Jesuo simple memorigis Mateon pri la profetaĵo de Jesaja. Mateo diras, ke ĉio tio estis FARITA por ke la profetaĵo de Jesaja povu esti PLENUMITA.)

F3. Luko 1:31 Kaj jen vi gravediĝos en via ventro kaj naskos filon, kaj vi nomos lin JESUO. (32) Li estos granda, kaj estos nomata Filo de la Plejaltulo; kaj Dio, la Eternulo, donos al li la tronon de lia patro David; (33) kaj li reĝos super la domo de Jakob eterne, kaj lia regno ne havos finon. (34) Kaj Maria diris al la anĝelo: Kiel estos tio, ĉar mi ne konas viron? (35) Kaj la anĝelo responde diris al ŝi: La Sankta Spirito venos sur vin, kaj la potenco de la Plejaltulo superombros vin; pro kio ankaŭ la naskotaĵo estos nomata sankta, la Filo de Dio.

ĈAR MI NE KONAS VIRON? KAJ LA ANĜELO RESPONDE DIRIS AL ŜI? → PRO KIO ANKAŬ LA NASKOTAĴO ESTOS NOMATA SANKTA, LA FILO DE DIO.

(Miaj personaj pensoj: La demando de Maria en Luko 1:34 estas prudenta demando, kaj homoj ankoraŭ nun ĝin faras. La respondo donita al ŝi ne estas argumento. Ĝi estas anonco pri tio, kion Dio estas ironta fari. Rimarku la tronon nomitan en Luko 1:32: "la trono de lia patro David." Tio estas la sama trono, pri kiu Jesaja 9:7 diras, ke la infano sidos sur ĝi, kaj la sama reĝa domo, pri kiu la Psalmo 110 estis skribita.)

G. LA VORTO FARIĜIS KARNO — KAJ KIEL ONI EFEKTIVE TROVAS LIN

G1. Johano 1:1 En la komenco estis la Vorto, kaj la Vorto estis kun Dio, kaj la Vorto estis Dio.

[G3056 logos ■] (2) Tiu estis en la komenco kun Dio. (3) Ĉio estiĝis per li; kaj aparte de li estiĝis nenio, kio estiĝis. (4) En li estis la vivo, kaj la vivo estis la lumo de la homoj.

EN LA KOMENCO ESTIS LA VORTO + LA VORTO ESTIS KUN DIO + LA VORTO ESTIS DIO → ĈIO ESTIS FARITA PER LI.

(Miaj personaj pensoj: Johano 1:1 donas tri asertojn en unu linio. Ĉiu el la tri asertoj estas necesa. La unua aserto estas "la Vorto estis en la komenco." La Vorto, titolo por la Filo de Dio antaŭ ol li surprenis homan korpon, ne havis komencan punkton. La dua aserto estas "la Vorto estis kun Dio." La Vorto ne estas simple alia nomo por Dio la Patro, ĉar persono ne povas esti kun si mem. La tria aserto estas "la Vorto estis Dio." La Vorto ne estas malpli granda estaĵo starante apud Dio. Forigi iun el la tri asertoj produktas frazon malsaman de la frazo, kiun Johano skribis.)

G2. Johano 1:14 Kaj la Vorto fariĝis karno kaj loĝis inter ni, kaj ni vidis lian gloron, gloron kvazaŭ de la solenaskita de la Patro, plena de graco kaj vero. **[G4637 skenoo ■]**

LA VORTO FARIĜIS KARNO + LOĜIS INTER NI → NI VIDIS LIAN GLORON, GLORON KIEL DE LA SOLA NASKITA FILO DE LA PATRO.

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la tendo en la dezerto, kaj la tendo de korpo

Eliro 25:8 Kaj ili faru por Mi sanktejon, por ke Mi loĝu inter ili.

KAJ ILI FARU POR MI SANKTEJON → POR KE MI LOĜU INTER ILI.

Johano 1:14 Kaj la Vorto fariĝis karno kaj loĝis inter ni, kaj ni vidis lian gloron, gloron kvazaŭ de la solenaskita de la Patro, plena de graco kaj vero.

LA VORTO FARIĜIS KARNO + KAJ LOĜIS INTER NI.

(Miaj personaj pensoj: La greka vorto, kiun Johano uzas por "loĝis" en Johano 1:14, estas skenoo (G4637). Skenoo signifas starigi tendon kaj loĝi en tiu tendo. En antikvaj tempoj, Dio diris al la popolo de Izrael konstrui tendon, por ke Dio povu loĝi inter ili, kaj ili konstruis ĝin el feloj, ligno, kaj oro (Eliro 25:8). En Johano 1:14, la sama bildo revenas, sed la tendo estas homa korpo. La tendo en la dezerto estis frua bildo de la vero, kiun Johano priskribas, montrante antaŭen al la korpo de Jesuo Kristo. La Nova Testamento identigas tiun tendon kiel ombbron, bildon, kiu montras al Jesuo Kristo, nur post kiam ĝi malkaŝas tion, al kio la ombro montris. Johano deklaras tion klare en Johano 1:14.)

G3. Koloseanoj 1:15 li estas bildo de la nevidebla Dio, la unuenaskito inter la tuta kreitaro; (16) ĉar en li kreiĝis ĉio en la ĉielo kaj sur la tero, ĉio videbla kaj nevidebla, ĉu tronoj, ĉu regecoj, ĉu estrecoj, ĉu aŭtoritatoj; ĉio kreiĝis per li, kaj por li; (17) kaj li estas antaŭ ĉio, kaj en li ĉio ekzistas.

PER LI ESTIS KREITAJ ĈIUJ AĴOJ + LI ESTAS ANTAŬ ĈIUJ AĴOJ → PER LI ĈIUJ AĴOJ KONSISTAS.

G4. Koloseanoj 2:9 ĉar en li korpe loĝas la tuta pleneco de la Dieco (10) kaj vi estas plenigitaj en li, kiu estas la kapo de ĉia estreco kaj aŭtoritato;

EN LI LOĜAS LA TUTA PLENeco DE LA DIECO KORPE → VI ESTAS PLENIGITAJ EN LI.

G5. KIEL VI TROVAS LIN — LI DIRIS AL NI KIEN RIGARDI

Johano 5:39 Vi esploras la Skribojn, ĉar vi opinias, ke en ili vi havas eternan vivon; kaj ili estas tio, kio atestas pri mi; (40) kaj vi ne volas veni al mi, por havi vivon.

VI ESPLORAS LA SKRIBOJN → KAJ ILI ESTAS TIO, KIO ATESTAS PRI MI.

(Miaj personaj pensoj: Jesuo diris tion en Johano 5:39-40 al homoj, kiuj konis la Skribojn pli bone ol preskaŭ iu ajn vivanta tiutempe. Ili povis parkere deklami ilin. Jesuo diris al ili, ke la tuta korpo de la Skriboj, kiun ili parkerigis, montris al li, kaj ke ili tamen ne volus veni al li por ricevi vivon. Koni la vortojn de la Skribo ne estas la sama afero, kiel koni la personon, pri kiu la vortoj temas. Ne ekzistas alia loko, kie serĉi vivon. Jesuo ne diris, serĉu viajn sentojn. Li diris, esploru la skribojn.)

G6. Luko 24:25 Kaj li diris al ili: Ho malsaĝuloj kaj kore malviglaj por kredi ĉion, kion la profetoj antaŭparolis! (26) Ĉu la Kristo ne devis suferi ĉion tion, kaj eniri en sian gloron? (27) Kaj komencante de Moseo kaj de ĉiuj profetoj, li klarigis al ili el ĉiuj Skriboj la dirojn pri li mem.

KAJ KOMENCANTE DE MOSEO KAJ DE ĈIUJ PROFETOJ → LI KLARIGIS AL ILI EL ĈIUJ SKRIBOJ LA DIROJN PRI LI MEM.

G7. Luko 24:32 Kaj ili diris unu al alia: Ĉu nia koro ne brulis en ni, dum li parolis kun ni sur la vojo, dum li klarigis al ni la Skribojn?

ĈU NIA KORO NE BRULIS EN NI, DUM LI MALFERMIS AL NI LA SKRIBOJN?

G8. Luko 24:44 Kaj li diris al ili: Jen estas miaj vortoj, kiujn mi parolis al vi, kiam mi ankoraŭ estis ĉe vi, ke devas plenumiĝi ĉio, kio estas skribita pri mi en la leĝo de Moseo kaj en la profetoj kaj en la psalmoj. (45) Tiam li malfermis ilian menson, por ke ili komprenu la Skribojn;

ĈIO DEVAS PLENUMIĜI, KIO ESTIS SKRIBITA EN LA LEĜO DE MOSEO KAJ EN LA PROFETOJ KAJ EN LA PSALMOJ, PRI MI → TIAM LI MALFERMIS ILIAN MENSON.

(Miaj personaj pensoj: Luko 24:44-45 donas la respondon al la demando, kiun la tuta studo starigas. Ĉi tiu respondo venas el la buŝo de Jesuo, post kiam Jesuo releviĝis el la tombo. Jesuo nomis tri sekciojn de la Malnova Testamento: la leĝon de Moseo, la profetojn, kaj la psalmojn. Ĉi tiuj tri sekcioj kune estas la tuta Malnova Testamento. Jesuo diris, ke la tuta Malnova Testamento enhavis aferojn pri li. Jesuo ne diris, ke nur parto de la Malnova Testamento enhavis aferojn pri li. Jesuo tiam faris du apartajn agojn por la disĉiploj. Jesuo malfermis la SKRIBAĴOJN al la disĉiploj. Jesuo malfermis la KOMPRENON de la disĉiploj. Homo bezonas ambaŭ ĉi tiujn aferojn. Homo povas teni la tutan Biblion en siaj manoj kaj tamen bezoni, ke Jesuo malfermu tiu homo okulojn por vidi Jesuon en la Biblio. Legu la Biblion. Petu Jesuon malfermi la Biblion al vi. Daŭrigu legi la Biblion.)

G9. 1 Johano 1:1 Tion, kio estis de la komenco, kion ni aŭdis, kion ni vidis per niaj propraj okuloj, kion ni rigardis kaj niaj manoj palpis, koncerne la Vorton de vivo (2) (kaj la vivo elmontriĝis, kaj ni vidis kaj

atestas kaj anoncas al vi la vivon, la eternan vivon, kiu estis ĉe la Patro kaj montriĝis al ni); (3) kion ni vidis kaj aŭdis, tion ni anoncas al vi, por ke vi ankaŭ havu kunulecon kun ni; kaj nia kunuleco estas kun la Patro kaj kun Lia Filo Jesuo Kristo;

AŬDIS + VIDIS PER NIAJ OKULOJ + RIGARDIS + NIAJ MANOJ PALPIS → TIU ETERNA VIVO, KIU ESTIS ĈE LA PATRO, KAJ ESTIS MANIFESTITA AL NI.

(Miaj personaj pensoj: Johano listigas la sensojn intence en 1 Johano 1:1: aŭditan, viditan, atente rigarditan, kaj tuŝitan per niaj manoj. Johano ne priskribas senton aŭ ideon. Johano priskribas personon, kun kiu li manĝis manĝojn. En la sama frazo, Johano nomas tiun personon "tiu eterna vivo, kiu estis kun la Patro." La persono, kiun la apostoloj tuŝis per siaj manoj, estas la sama persono, kiu estis kun la Patro antaŭ la komenco. Tio estas la tuta aserto de 1 Johano 1:1-3. Johano deklaras, ke li estas atestanto pri tiu aserto, ne teoriisto pri tiu aserto.)

H. KIAL LA MORTO DEVIS ESTI TIA — LA PONTO REVENANTA AL DIO

H1. LA PROBLEMO, KLARE DIRITA

Jesaja 59:2 Nur viaj krimoj estis disigilo inter vi kaj via Dio, kaj viaj pekoj kovris antaŭ vi Lian vizaĝon, por ke Li ne aŭdu.

NUR VIAJ KRIMOJ ESTIS DISIGILO INTER VI KAJ VIA DIO.

Romanoj 3:23 Ĉar ĉiuj pekis kaj maltrafis la gloron de Dio;

ĈAR ĈIUJ PEKIS KAJ MALTRAFIS LA GLORON DE DIO.

H2. KIAL SANGO, KAJ NE IO PLI FACILA

Hebroj 9:22 Kaj laŭ la leĝo, preskaŭ ĉio puriĝas per sango; kaj sen sangoverŝado ne fariĝas absolvo.

[G859 aphesis ■]

KAJ SEN SANGOVERŜADO NE FARIĜAS ABSOLVO.

Levidoj 17:11 Ĉar la animo de korpo estas en la sango; kaj Mi destinis al vi ĉi tion por la altaro, por pekliberigi viajn animojn, ĉar la sango pekliberigas per la animo.

ĈAR LA ANIMO DE KORPO ESTAS EN LA SANGO → ĈAR LA SANGO PEKLIBERIGAS PER LA ANIMO.

Hebroj 10:4 Ĉar ne eble estas, ke la sango de bovoj kaj kaproj forprenus pekojn.

ĈAR NE EBLE ESTAS, KE LA SANGO DE BOVOJ KAJ KAPROJ FORPRENUS PEKOJN.

(Miaj personaj pensoj: Metu tiujn tri versikloj kune, kaj la tuta antikva ofersistemo sin klarigas. Vivo estas en la sango. Peko kostas vivon. En antikvaj tempoj, bestaj oferoj provizis pekliberigon (provizora kovro por peko, kiu restarigis la staton de homo antaŭ Dio) tagon post tago, dum centoj da jaroj. La Epistolo al la Hebreoj klare deklaras ke bestaj oferoj neniam povis forigi pekon. Por kio do estis ĉiuj tiuj oferoj? Ili konservis la ŝuldon de peko videble nepagita. Ili estis longa, ripetata, ĉiutaga rememorigo ke vivo estis ŝuldata, kaj ili tenis tiun rememorigon en sia loko ĝis la unu morto, kiu povis plene pagi la ŝuldon de peko.)

H3. KIEL MALALTE LI VENIS

Filipianoj 2:5 Tiu sama spirito estu en vi, kiu estis ankaŭ en Kristo Jesuo (6) kiu, estante en la formo de Dio, ne rigardis kiel ŝatindaĵon la egalecon kun Dio (7) sed sin malplenigis, alprenante la formon de sklavo, fariĝante laŭ la bildo de homoj; (8) kaj troviĝinte laŭfigure kiel homo, li sin humiligis kaj fariĝis obeema ĝis morto, eĉ ĝis la morto per kruco.

ESTANTE EN LA FORMO DE DIO → PRENIS SUR SIN LA FORMON DE SERVISTO → OBEEMA ĜIS MORTO, EĈ ĜIS MORTO SUR KRUCO.

(Miaj personaj pensoj: Rimarku la sekvencon de malsupreniro en Filipianoj 2:6-8. Jesuo estis en la formo de Dio. Jesuo estis malplenigita je reputacio. Jesuo prenis la formon de servisto. Jesuo prenis la similecon de homoj. Jesuo humiligis. Jesuo fariĝis obeema. Jesuo mortis. Paŭlo poste aldonis du pliajn vortojn, kiujn la frazo ne strikte bezonis: "eĉ la morton de la kruco." Simpla deklaro, ke Jesuo mortis, ne sufiĉis por Paŭlo. La specifa maniero de la morto de Jesuo estas parto de la argumento de Paŭlo.)

H4. KION TIO EFEKTIVE KOSTIS AL LI — DIRITE ANTAŬE, KAJ DIRITE DENOVE POSTE

Jesaja 50:6 Mian dorson mi elmetis al la batantoj kaj miajn vangojn al la harŝirantoj; mian vizaĝon mi ne kovris kontraŭ insultoj kaj kraĉado.

MI DONIS MIAN DORSON AL LA BATANTOJ → MI NE KAŜIS MIAN VIZAĜON DE HONTO KAJ KRAĈADO.

Psalmaro 22:16 Ĉar ĉirkaŭis min hundoj; Amaso da malbonuloj staras ĉirkaŭ mi; Ili mordas miajn manojn kaj piedojn. (17) Mi povas kalkuli ĉiujn miajn ostojn; Ili rigardas kaj konstante rigardas. (18) Ili dividas miajn vestojn inter si, Pri mia tuniko ili lotas.

ILI MORDAS MIAJN MANOJN KAJ PIEDOJN → ILI DIVIDAS MIAJN VESTOJN INTER SI, PRI MIA TUNIKO ILI LOTAS.

Mateo 27:35 Kaj krucuminte lin, ili dividis inter si liajn vestojn, ĵetante lotojn;

ILI KRUCUMIS LIN, KAJ DIVIDIS LIAJN VESTOJN, ĴETANTE LOTON → POR KE PLENUMIĜU.

Johano 19:34 tamen unu el la soldatoj per lanco pikis lian flankon, kaj tuj elvenis sango kaj akvo.

LANCO TRAPIKIS LIAN FLANKON → KAJ TUJ ELIRIS SANGO KAJ AKVO.

(Miaj personaj pensoj: Davido skribis pri trapikitaj manoj kaj piedoj en Psalmo 22. Davido skribis pri soldatoj dividantaj vestojn en Psalmo 22. Davido skribis tion mil jarojn antaŭ ol iu ajn en Israelo iam vidis krucumon. Davido ne priskribis ion, kio okazis al li persone. Mateo skribis jarcentojn poste, post kiam la krucumo de Jesuo okazis. Mateo skribas, ke la soldatoj faris ekzakte tion, kion Psalmo 22 priskribis. Mateo deklaras, kial la soldatoj faris tion: "por ke plenumiĝu." Legu la du rakontojn kune. Davido skribis sian rakonton rigardante antaŭen en tempo, sen ia ajn maniero scii, ke la krucumo okazos. Mateo skribis sian rakonton rigardante malantaŭen al la krucumo, sen ia ajn maniero nei, ke la krucumo okazis.)

H5. KIO ESTIS LA MORTO POR — PONTO, NE TRAGEDIO

Romanoj 5:8 Sed Dio rekomendas al ni Sian amon en tio, ke dum ni ankoraŭ estis pekuloj, Kristo mortis por ni. **[G2644 katallasso ■]** (9) Des plimulte do ni, jam pravigite per lia sango, estos per li savitaj el la kolero. (10) Ĉar se ni, estante malamikoj, estas repacigitaj kun Dio per la morto de Lia Filo, des plimulte, repacigite, ni estos savitaj per lia vivo;

DUM NI ANKORAŬ ESTIS PEKULOJ, KRISTO MORTIS POR NI → NI ESTIS REKONCILIGITAJ AL DIO PER LA MORTO DE LIA FILO.

2 Korintanoj 5:18 Sed ĉio estas de Dio, kiu repacigis nin al Si mem per Kristo kaj donis al ni la administradon de la repacigo; **[G2643 katallage ■]** (19) nome, ke Dio estis en Kristo, repacigante la mondon al Si, ne alkalkulante al ili la kulpojn, kaj komisiis al ni la vorton repacigan. (20) Ni do estas ambasadoroj pro Kristo, kvazaŭ Dio per ni petadus; ni vin petegas pro Kristo, repaciĝu al Dio. (21) Tiun, kiu ne konis pekon, Li faris peko pro ni; por ke ni fariĝu justeco de Dio en li.

REPAKIGANTE LA MONDON AL SI, NE ALKALKULANTE AL ILI LA KULPOJN → KIU NE KONIS PEKON, LI FARIS PEKO PRO NI.

1 Timoteo 2:5 Ĉar ekzistas unu Dio, kaj unu interulo inter Dio kaj homoj, homo, Kristo Jesuo (6) kiu sin donis kiel elaĉetaĵon por ĉiuj, ateston elmontrotan en konvenaj tempoj;

UNU DIO + UNU PERANTO INTER DIO KAJ HOMOJ, LA HOMO KRISTO JEZUO.

(Miaj personaj pensoj: Peranto (tiu, kiu staras inter du disigitaj partioj por reunuigi la du partiojn) devas plene aparteni al ambaŭ partioj, alie li ne povas servi kiel peranto. Rigardu, kion diras 1 Timoteo 2:5 pri kio estas la peranto: "la homo Kristo Jesuo." Li devas esti homo, alie li ne povas stari tie, kie homoj staras, kaj morti homan morton. Nun rigardu, kion diras 2 Korintanoj 5:19 pri tio, kio estis vera interne de tiu morto: "Dio estis en Kristo." Kaj li devas esti Dio, alie lia morto estas nur unu plia homo mortanta, provizanta neniun savon (savadon el peko kaj la puno de peko) por iu ajn. Tial la respondo al "kiu estas Jesuo" ne estas flanka demando nur por sciencistoj. La tuta doktrino pri savo dependas de ĝi.)

H6. LA SERPENTO SUR LA STANGO — MALNOVA BILDO, KIUN LI APLIKIS AL SI MEM

Nombroj 21:8 Kaj la Eternulo diris al Moseo: Faru al vi serpenton kupran kaj metu ĝin sur stangon; kaj ĉiu mordita, kiu ekrigardos ĝin, restos viva. (9) Kaj Moseo faris kupran serpenton kaj metis ĝin sur stangon; kaj se serpento mordis iun kaj ĉi tiu ekrigardis la kupran serpenton, li restis viva.

ĈIU, KIU ESTAS MORDITA, KIAM LI RIGARDOS ĜIN, VIVOS.

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — la stango en la dezerto, kaj la kruco sur la monteto

Johano 3:14 Kaj kiel Moseo levis la serpenton en la dezerto, tiel devas la Filo de homo esti levita; (15) por ke ĉiu, fidanta al li, havu eternan vivon. (16) Ĉar Dio tiel amis la mondon, ke Li donis Sian solenaskitan Filon, por ke ĉiu, kiu fidis al li, ne pereu, sed havu eternan vivon. (17) Ĉar Dio sendis Sian Filon en la mondon, ne por juĝi la mondon, sed por ke la mondo por li estu savita.

KIEL MOJZEO LEVIS LA SERPENTON EN LA DEZERTO, TIEL SAME LA FILO DE HOMO DEVAS ESTI LEVITA → ĈIU, KIU KREDAS AL LI, NE PEREU.

(Miaj personaj pensoj: Tiu ĉi ligo inter Nombroj 21 kaj Johano 3 ne estas ligo, kiun ĉi tiu studo elpensis. Jesuo mem rekte kaj laŭte deklaris tiun ĉi ligon pri sia propra identeco. Al la mortantaj homoj en la dezerto oni ne diris, ke ili korektu sin mem, ke ili estu kuraĝaj, aŭ ke ili gajnu kuracon. Oni diris al ili, ke ili RIGARDU tion, kion Dio levis sur la stangon. Tiuj, kiuj rigardis, vivis. Nun kunmetu la du scenojn kaj rimarku la strangan parton. La bronza serpento, levita sur la stangon, havis la formon de la sama afero, kiu mortigis tiujn, kiuj rigardis ĝin. Paŭlo esprimas similan strangan veron pri la kruco, dirante, ke Jesuo estis FARITA peko por ni, kvankam li ne konis pekon (2 Korintanoj 5:21). La kuracilo estis levita en la sama formo kiel la malbeno.)

I. LA PATRO MEM NOMAS LA FILON "DIO" KAJ "SINJORO"

I1. Hebroj 1:1 Dio, kiu multfoje kaj multmaniere parolis en la tempo antikva al niaj patroj en la profetoj (2) en tiuj lastaj tagoj parolis al ni en Filo, kiun Li nomis heredanto de ĉio, per kiu ankaŭ Li faris la mondaĝojn (3) kiu, estante la elbrilo de Lia gloro kaj plena bildo de Lia substanco, kaj subtenante ĉion per la vorto de sia potenco, kaj farinte la elpurigon de niaj pekoj, sidiĝis dekstre de la Majesto en altaĵoj; **LI PAROLIS AL NI PER SIA FILO + PER KIU LI ANKAŬ FARIS LA MONDOJN → LA BRILECO DE LIA GLORO, KAJ LA ELSTARA BILDO DE LIA PERSONO.**

I2. Hebroj 1:5 Ĉar al kiu el la anĝeloj Li iam diris: Vi estas Mia Filo, Hodiaŭ Mi vin naskis? kaj denove: Mi estos al li Patro, Kaj li estos al Mi Filo? **[G4416 prototokos ■]** (6) Kaj ankoraŭ, kiam Li enkondukas la unuenaskiton en la mondon, Li diras: Kaj kliniĝu antaŭ li ĉiuj anĝeloj de Dio.

ĈAR AL KIU EL LA ANĜELOJ LI IAM DIRIS: VI ESTAS MIA FILO? → KAJ KLINIĜU ANTAŬ LI ĈIUJ ANĜELOJ DE DIO.

(Miaj personaj pensoj: La tuta unua ĉapitro de la libro de Hebreoj faras unu longan argumenton. La argumento estas, ke la Filo ne estas anĝelo kaj neniam estis anĝelo. Ĉi tiu punkto meritas rimarkon en studo, kiu ĵus pasigis multajn paĝojn pri figuro nomata "la anĝelo de la Eternulo." La Hebrea vorto malak nomas komision. Ipsa Filo de Dio plenumis tiun komision kelkfoje en la Malnova Testamento. Sed la verkinto de la libro de Hebreoj ne permesos al iu ajn klasifiki la Filon inter la kreitaj anĝeloj. La anĝeloj estas ordonitaj adori la Filon.)

I3. Hebroj 1:8 sed pri la Filo: Via trono estas Dia trono por ĉiam kaj eterne; La sceptro de via regno estas sceptro de justeco. (9) Vi amas virton kaj malamas malvirton; Tial Dio, via Dio, oleis vin per oleo de ĝojo pli ol viajn kamaradojn. (10) Kaj: En antikveco Vi, ho Eternulo, fondis la teron, Kaj la ĉielo estas la faro de Viaj manoj. (11) Ili pereos, sed Vi restos; Kaj ĉiuj ili eluziĝos kiel vesto (12) Kiel veston Vi ilin ŝanĝos, kaj ili ŝanĝiĝos. Sed Vi restas la sama, Kaj Viaj jaroj ne finiĝos.

AL LA FILO LI DIRAS, VIA TRONO, OH DIO, ESTAS PORĈIAME → VI, SINJORO, EN LA KOMENCO FONDIS LA TERON.

(Miaj personaj pensoj: Legu denove la unuajn kvin vortojn de Hebreoj 1:8: "Sed al la Filo li diras." Tio ne estas la opinio de la aŭtoro de la libro de Hebreoj pri Jesuo. Ĝi registras Dion la Patron parolantan rekte al la Filo. La Patro nomas la Filon "Ho Dio," poste nomas la Filon "Sinjoro," kaj poste atribuas al la Filo la kreadon de la tero kaj de la ĉielo. Se iu volas argumenti, ke la Filo neniam estas nomata Dio en la Skribo, tiu persono devas trakti ĉi tiun version, kie la Patro nomas la Filon Dio.)

MALSAMA VIDPUNKTO, SAMA SCENO — kanto skribita por reĝo, kaj la Patro citanta ĝin al Sia Filo

Psalmaro 45:6 Via trono estas Dia trono por ĉiam kaj eterne; La sceptro de via regno estas sceptro de justeco. (7) Vi amas virton kaj malamas malvirton; Tial Dio, via Dio, oleis vin per oleo de ĝojo pli ol viajn kamaradojn.

VIA TRONO ESTAS DIA TRONO POR ĈIAM KAJ ETERNE → TIAL DIO, VIA DIO, OLEIS VIN PER OLEO DE ĜOJO PLI OL VIAJN KAMARADOJN.

Psalmaro 102:25 En antikveco Vi fondis la teron; Kaj la ĉielo estas la farno de Viaj manoj. (26) Ili pereos, sed Vi restos; Kaj ĉiuj ili eluziĝos kiel vesto, Kiel veston Vi ilin ŝanĝos, kaj ili ŝanĝiĝos. (27) Sed Vi restas la sama, Kaj Viaj jaroj ne finiĝos.

EN ANTIKVECO VI FONDIS LA TERON → SED VI RESTAS LA SAMA, KAJ VIAJ JAROJ NE FINIĜOS.

(Miaj personaj pensoj: Ĉi tio estas loko, kie legado de du trajtoj unu apud la alia efektive utilas. Psalmaro 45 estas edziĝa kanto. Psalmaro 102 estas la preĝo de viro en malfacilaĵo. En Psalmaro 102, tiuj vortoj estas adresitaj al la Eternulo, la Dio de Israelo, kiu kreis la mondon. Ambaŭ psalmoj estis skribitaj jarcentojn antaŭ la naskiĝo de Jesuo en Betlehemo. Al la Hebreoj 1 citas ambaŭ psalmojn. Al la Hebreoj 1 prezentas ambaŭ psalmojn kiel la vortojn de Dio la Patro. Al la Hebreoj 1 aplikas ambaŭ psalmojn al la Filo. Rimarku la malgrandajn diferencojn en vortumado inter la originaj psalmoj kaj la citaĵoj en Al la Hebreoj 1. La Biblio ne kaŝas ĉi tiujn malgrandajn diferencojn, kaj ĉi tiu studo ankaŭ ne kaŝas ilin. Kio ne ŝanĝiĝas inter la psalmoj kaj Al la Hebreoj 1 estas la identeco de la persono, pri kiu la vortoj temas.)

J. LA ETERNULO DIRIS AL MIA SINJORO — LA VERSO, KIU FINIS LA DISPUTON

J1. Psalmaro 110:1 La Eternulo diris al mia sinjoro: Sidu dekstre de Mi, Ĝis Mi faros viajn malamikojn benketo por viaj piedoj. **[H113 adown ■] [H3068 Jehovah ■]** (2) La sceptron de via potenco la Eternulo sendos el Cion: Regu inter viaj malamikoj.

LA ETERNULO DIRIS AL MIA SINJORO: SIDU DEKSTRE DE MI → ĜIS MI FAROS VIAJN MALAMIKOJN BENKETO POR VIAJ PIEDOJ.

(Miaj personaj pensoj: Ĉi tiu unu linio en Psalmaro 110:1 portas pli da signifo ol unua legado montras. En la angla, ambaŭ vortoj estas presitaj kiel "Lord." La sola indico pri la diferenco estas la majuskligo. La unua vorto estas presita per majuskloj, LORD. La dua vorto ne estas presita per majuskloj. Sub la angla teksto, tio estas du malsamaj hebreaj vortoj. La unua hebrea vorto estas la interliga nomo de Dio, Jehovah (H3068). Majuskloj en la KJV ĉiam signifas, ke la subesta hebrea vorto estas Jehovah. La dua hebrea vorto estas adown (H113), vorto por mastro aŭ reganto. La formo de adown uzita ĉi tie legiĝas "mia Sinjoro." Davido, verkante ĉi tiun psalmon, registras Dion parolantan al iu, kiun Davido nomas sia propra Mastro. Nun konsideru la simplan demandon. Davido estis la reĝo de Izrael. Kiu estis lia Mastro? La respondo fariĝas pli stranga, kiam vi memoras, ke Dio promesis, ke la Kristo venos el la propra familio de Davido, generaciojn poste. Homo ne kutime nomas sian propran pra-pra-nepon "mia Sinjoro.")

J2. LI MEM DEMANDIS ILIN PRI TIO, KAJ NENIU POVIS RESPONDI

Mateo 22:41 Kaj kiam la Fariseoj jam kunvenis, Jesuo ilin demandis (42) dirante: Kion vi pensas pri la Kristo? kies filo li estas? Ili diris al li: De David. (43) Li diris al ili: Kial do David, en la Spirito, lin nomas Sinjoro, dirante: (44) La Eternulo diris al mia Sinjoro: Sidu dekstre de Mi, Ĝis Mi faros viajn malamikojn benketo por viaj piedoj? (45) Se do David nomas lin Sinjoro, kiel li estas lia filo? (46) Kaj neniu povis respondi unu vorton al li, nek iu post tiu tago plu kuraĝis fari al li demandon.

SE DAVIDO DO NOMAS LIN SINJORO, KIEL LI ESTAS LIA FILO? → KAJ NENIU POVIS RESPONDI AL LI EĈ VORTON.

(Miaj personaj pensoj: Jesuo ne diris al la Fariseoj la respondon al sia propra demando en Mateo 22:41-46. Li ĝin demandis kaj lasis ĝin senresponda. Ĝi restas senresponda eĉ nun, kaj ĝi ankoraŭ havas nur unu respondon, kiu taŭgas. La Kristo estas la filo de David laŭ la karno, kaj la Sinjoro de David laŭ tio, kio li estis antaŭ ol David naskiĝis.)

J3. PETRO UZIS LA SAMAN VERNON EN LA TAGO, KIAM LA EKLEZIO KOMENCIĜIS

Agoj 2:32 Ĉi tiun Jesuon relevis Dio, pri kio ni ĉiuj estas atestantoj. (33) Levite do ĝis dekstre de Dio, kaj ricevinte de la Patro la promeson de la Sankta Spirito, li elverŝis tion, kion vi vidas kaj aŭdas. (34) Ĉar David ne supreniris en la ĉielojn; sed li mem diris: La Eternulo diris al mia Sinjoro: Sidu dekstre de Mi (35) Ĝis Mi faros viajn malamikojn benketo por viaj piedoj. (36) Kun certeco do sciis la tuta domo de Izrael, ke tiun Jesuon, kiun vi krucumis, Dio faris Sinjoro kaj Kristo.

DAVIDO NE SUPRENIRIS EN LA ĈIELOJN → DIO FARIS TIUN SAMAN JESUON, KIUN VI KRUCUMIS, KAJ SINJORO KAJ KRISTO.

(Miaj personaj pensoj: Petro's argumento en Agoj 2:29-36 estas mallonga. Petro's argumento ne bezonas ajnan lertecon. Davido skribis pri iu, kiu sidiĝis dekstre de Dio. Davido neniam supreniris por sidiĝi dekstre de Dio. Oni povus iri kaj rigardi la tombon de Davido, diras Petro kelkajn versojn pli frue. La psalmo do ne temis pri Davido. Petro poste nomas la personon, pri kiu temis la psalmo. Petro nomas ĉi tiun personon sen ia mildigo: "tiun Jesuon, kiun vi krucumis." Petro nomas ĉi tiun personon "kaj Sinjoro kaj Kristo.")

J4. LA SAMA PSALMO DIRAS ANKORAŬ UNU AFERON — KAJ HEBREOJ KONSTRUAS TUTAN ARGUMENTON SUR ĜI

Psalmaro 110:4 La Eternulo ĵuris, kaj ne pentos; Vi estas pastro por ĉiam, Laŭ la maniero de Melkicedek.

LA ETERNULO ĴURIS, KAJ NE PENTOS → VI ESTAS PASTRO POR ĈIAM, LAŬ LA MANIERO DE MELKICEDEK.

Hebroj 5:5 Tiel ankaŭ Kristo sin mem ne honoris, por fariĝi ĉefpastro, sed lin honoris Tiu, kiu diris al li: Vi estas Mia Filo, Hodiaŭ Mi vin naskis; (6) kiel ankaŭ aliloke Li diris: Vi estas pastro por ĉiam, Laŭ la maniero de Melkicedek.

TIEL ANKAŬ KRISTO SIN MEM NE HONORIS, POR FARIĜI ĈEFPASTRO → VI ESTAS PASTRO POR ĈIAM, LAŬ LA MANIERO DE MELKICEDEK.

Hebroj 7:3 senpatra, senpatrino, sengeneologia, havanta nek komencon de tagoj, nek finon de vivo, sed similigita al la Filo de Dio), restas pastro por ĉiam.

HAVANTA NEK KOMENCON DE TAGOJ, NEK FINON DE VIVO → RESTAS PASTRO POR ĈIAM.

Hebroj 7:24 sed ĉi tiu, pro sia eterna daŭrado, havas sian pastrecon neŝanĝebla. (25) Tial ankaŭ li povas savi ĝis la ekstremaĵo tiujn, kiuj alproksimiĝas per li al Dio, ĉar li ĉiam vivas, por propeti pro ili.

LI DAŬRAS ETERNE + HAVAS NEŜANĜEBLAN PASTRECON → LI POVAS SAVI ILIN ĜIS LA PLENA GRADO.

(Miaj personaj pensoj: Unu mallonga psalmo enhavas multege. Psalmo 110 nomas iun, kiun David nomas sia Sinjoro, sidanta ĉe la dekstra mano de Dio. Psalmo 110 nomas reĝon regantan el Cion. Psalmo 110 nomas pastron por eterne, de ordo pli malnova ol la pastreco de Israelo, ĵurita de Dio per ĵuro, kiun Dio ne retiros. En la antikva Israelo, la leĝo tenis la oficon de reĝo kaj la oficon de pastro apartaj. Viro ne rajtis teni ambaŭ oficojn sub tiu leĝo. Psalmo 110 donas ambaŭ oficojn al unu persono. La libro de la Hebreoj pasigas plurajn ĉapitrojn klarigante, kiu estas tiu persono.)

K. LEVITA EL LA TOMBO — KAJ VIVANTA EN VI

K1. LA FAKTO MEM, KAJ KIEL ĜI ESTIS TRANSDONITA

1 Korintanoj 15:3 Ĉar mi transdonis al vi komence tion, kion mi ankaŭ ricevis, ke Kristo mortis pro niaj pekoj laŭ la Skriboj; (4) kaj ke li estis entombigita; kaj ke li releviĝis la trian tagon laŭ la Skriboj;

KRISTO MORTIS POR NIAJ PEKOJ LAŬ LA SKRIBOJ + LI ESTIS ENTOMBIGITA + LI RESURREKTIS LA TRIAN TAGON.

1 Korintanoj 15:20 Sed nun Kristo releviĝis el la mortintoj, la unuaĵo de la dormantoj.

KRISTO LEVIĜIS EL LA MORTINTOJ, KAJ FARIĜIS LA UNUAJ FRUKTOJ EL TIUJ, KIUJ DORMIS.

K2. KION LA RESUREKTO PRUVIS PRI LI

Romanoj 1:3 pri Sia Filo, kiu naskiĝis el la idaro de David laŭ la karno (4) la difinita Filo de Dio en potenco laŭ la Spirito de sankteco per la releviĝo de la mortintoj — Jesuo Kristo, nia Sinjoro

FARITA EL LA SEMO DE DAVIDO LAŬ LA KARNO → DEKLARITA ESTI LA FILO DE DIO KUN POVO, PER LA RESUREKTO EL LA MORTINTOJ.

(Miaj personaj pensoj: Paŭlo denove metas ambaŭ duonojn de la respondo en unu frazon, laŭvice, en Romanoj 1:3-4. Jesuo venis el la familio de Davido, laŭ la karno. Jesuo estis deklarita la Filo de Dio kun potenco, per elveno el la tombo. Ĉiu persono povas aserti esti la Filo de Dio. Nur Jesuo iam havis tiun aserton pruvitan per releviĝo el la mortintoj.)

K3. LA MALNOVA TESTAMENTO DIRIS TION UNUE

Psalmaro 16:10 Ĉar Vi ne lasos mian animon al Ŝeol; Vi ne permesos, ke Via sanktulo forputru. (11) Vi konigos al mi la vojon de la vivo; Multe da ĝojoj estas antaŭ Vi, Ĉarmoj estas en Via dekstra mano eterne.

VI NE LASOS MIAN ANIMON EN ŜEOL → KAJ VI NE PERMESOS, KE VIA SANKTULO FORPUTRU.

Agoj 2:29 Fratoj, mi povas libere paroli al vi pri la patriarko David, ke li mortis kaj estis enterigita, kaj lia tombo estas ĉe ni ĝis la nuna tago. (30) Estante do profeto, kaj sciante, ke Dio ĵuris al li per ĵuro, sidigi sur lia trono iun el la frukto de liaj lumboj (31) li, antaŭvidante, parolis pri la relevo de la Kristo, ke li ne estos lasita al Ŝeol, kaj lia karno ne forputros.

DAVIDO ESTAS KAJ MORTA KAJ ENTOMBIGITA → LI, ANTAŬVIDANTE TION, PAROLIS PRI LA RELEVIGO DE KRISTO.

K4. KAJ NUN — LI VIVAS EN LA HOMOJ, KIUJN LI SAVIS

Romanoj 8:11 Kaj se la Spirito de Tiu, kiu levis Jesuon el la mortintoj, loĝas en vi, tiam la Levinto de Kristo Jesuo el la mortintoj vivigos eĉ viajn mortajn korpojn per Sia Spirito, loĝanta en vi.

LA SPIRITO DE TIU, KIU RELEVIGIS JESUON EL LA MORTINTOJ, LOĜAS EN VI → LI ANKAŬ VIVIGOS VIAJN MORTEMAJN KORPOJN.

Galatoj 2:20 Kun Kristo mi krucumiĝis, tamen mi vivas; jam ne mi mem, sed Kristo vivas en mi; kaj tiun vivon, kiun mi vivas en karno, mi vivas en fido al la Filo de Dio, kiu min amis kaj sin donis pro mi.

MI ESTAS KUNKRUCUMITA KUN KRISTO → NE PLU MI, SED KRISTO VIVAS EN MI.

Koloseanoj 1:27 al kiuj Dio volis sciigi, kia estis la riĉeco de la gloro de ĉi tiu mistero inter la nacioj; kiu estas Kristo en vi, la espero de gloro; **[G3466 musterion ■]**

ĈI TIU MISTERO = KRISTO EN VI, LA ESPERO DE GLORO.

Johano 14:23 Jesuo respondis kaj diris al li: Se iu min amas, tiu observos mian vorton; kaj mia Patro lin amos; kaj ni venos al li kaj faros loĝon kun li.

SE IU MIN AMAS, LI OBSERVOS MIAJN VORTOJN → NI VENOS AL LI, KAJ FAROS NIAN LOĜEJON ĈE LI.

(Miaj personaj pensoj: Sekvu la tutan fadenon de ĉi tiu studo ĝis ĝia konkludo. Jesuo estis kun la Patro antaŭ ol io ajn estis kreita. Jesuo aperis al homoj en la Malnova Testamento, kaj tiuj homoj vivis. Jesuo naskiĝis el virino en malgranda urbeto. Jesuo estis mortigita sur monteto, sur ligno, ekster urbo. Jesuo eliris el la tombo. La Biblio nun diras, ke Jesuo vivas EN homoj. Ĉi tiu konkludo estas tio, al kio ĉi tiu studo celis dum la tuta tempo. La celo de ĉi tiu studo neniam estis venki argumenton pri kiu Jesuo estas. La celo de ĉi tiu studo estas, ke tiu, kiu estas ĉio ĉi, volas vivi interne de vi. Rimarku ankaŭ Johano 14:23: "ni venos al li." La pluralo, kiu malfermis la Biblion en Genezo 1:26, ankoraŭ ĉeestas ĉi tie.)

L. LI REVENOS — KAJ LA ELEKTO, KIU DAŬRAS PORĈIAM

L1. LI VENAS, KAJ ĈIU OKULO VIDOS LIN

Agoj 1:9 Kaj tion dirinte, li suprenleviĝis, ankoraŭ dum ili rigardis, kaj nubo ricevis lin for de iliaj okuloj. (10) Kaj dum ili fikse rigardis al la ĉielo, kiam li foriris, jen staris apud ili du viroj blanke vestitaj; (11) kiuj ankaŭ diris: Viroj Galileanoj, kial vi staras rigardantaj al la ĉielo? Ĉi tiu Jesuo, kiu estas prenita supren for de vi en la ĉielon, tiel same revenos, kiel vi vidis lin iranta en la ĉielon.

ĈI TIU JESUO, KIU ESTAS PRENITA SUPREN FOR DE VI EN LA ĈIELON, TIEL SAME REVENOS, KIEL VI VIDIS LIN IRANTA EN LA ĈIELON.

Apokalipso 1:7 Jen li venas kun la nuboj; kaj lin vidos ĉiu okulo, kaj tiuj, kiuj lin trapikis; kaj ĉiuj gentoj de la tero ploros pro li. Vere, Amen.

ĈIU OKULO VIDOS LIN, + ANKAŬ TIUJ, KIUJ LIN TRAPIKIS.

L2. 2 Tesalonikanoj 1:7 kaj al vi, la afliktataj, ripozon kun ni, ĉe la malkaŝigo de la Sinjoro Jesuo el la ĉielo kun la anĝeloj de lia potenco **[G1557 ekdikesis ■]** (8) en flamanta fajro, por venigi venĝon sur tiujn, kiuj ne konas Dion kaj ne obeas al la evangelio de nia Sinjoro Jesuo; (9) kiuj suferos punadon, eternan detruon de antaŭ la vizaĝo de la Sinjoro kaj de la gloro de lia potenco (10) kiam li venos por esti glorata en siaj sanktuloj, kaj esti admirata ĉe ĉiuj, kiuj ekkredis (ĉar nia atestado ĉe vi estis kredata) en tiu tago.

EN FLAMANTA FAJRO PRENANTE VENĜON SUR TIUJN, KIUJ NE KONAS DION, KAJ KIUJ NE OBEAS LA EVANGELION → KIAM LI VENOS POR ESTI GLORIGITA EN SIAJ SANKTULOJ.

(Miaj personaj pensoj: Legu 2 al la Tesalonikanoj 1:8 malrapide. 2 al la Tesalonikanoj 1:8 nomas du grupojn, ne unu grupon. La unua grupo ne KONAS Dion. La dua grupo ne OBEAS la evangelion. Koni kaj obei estas nomitaj kune en la sama versiklo. Rimarku ankaŭ 2 al la Tesalonikanoj 1:10, kiu estas parto de la sama frazo. La sama alveno de Jesuo, kiu estas fajro por unu grupo, estas gloro por la alia grupo. Tio estas unu sola evento. Kiun flankon de tiu evento persono estas, tio estas decidata nun, ne poste.)

L3. Apokalipso 19:11 Kaj mi vidis la ĉielon malfermitan; kaj jen blanka ĉevalo, kaj la sidanta sur ĝi, nomata Fidela kaj Vera; en justeco li juĝas kaj militas. (12) Kaj liaj okuloj estas fajra flamo, kaj sur lia

kapo estas multaj diademoj; kaj li havas nomon skribitan, kiun konas neniu krom li mem. (13) Kaj li estas vestita per vesto, trempita en sangon; kaj lia nomo estas: La Vorto de Dio.

TIU, KIU SIDIS SUR ĜI, ESTIS NOMATA FIDELA KAJ VERA → LIA NOMO ESTAS NOMATA LA VORTO DE DIO.

Apokalipso 19:16 Kaj li havas sur la vesto kaj sur la femuro nomon skribitan: REĜO DE REĜOJ KAJ SINJORO DE SINJOROJ.

REĜO DE REĜOJ KAJ SINJORO DE SINJOROJ.

(Miaj personaj pensoj: Rimarku unu malgrandan linion en Apokalipso 19:12. Jesuo havis nomon skribitan, kiun neniu homo konis, sed nur li mem konis tiun nomon. La nomoj, kiuj estas donitaj al ĉi tiu studo, aperas en la sama trairejo. Tiuj nomoj estas Fidela kaj Vera. La Vorto de Dio. Reĝo de reĝoj kaj Sinjoro de sinjoroj.)

L4. LA LIBROJ MALFERMITAJ

Apokalipso 20:11 Kaj mi vidis grandan blankan tronon, kaj la Sidanton sur ĝi, antaŭ kies vizaĝo forflugis la tero kaj la ĉielo; kaj ne troviĝis loko por ili. (12) Kaj mi vidis la mortintojn, grandajn kaj malgrandajn, starantajn antaŭ la trono; kaj libroj estis malfermitaj; kaj estis malfermita alia libro, kiu estas la libro de vivo; kaj la mortintoj estis juĝataj el la skribitaĵoj en la libroj, laŭ siaj faroj. (13) Kaj la maro liveris la mortintojn, kiuj estis en ĝi; kaj la morto kaj Hades liveris la mortintojn, kiuj estis en ili; kaj ĉiu estis juĝata laŭ siaj faroj. (14) Kaj la morto kaj Hades estis ĵetitaj en la fajran lagon. Tio estas la dua morto — la fajra lago. (15) Kaj se iu ne troviĝis skribita en la libro de vivo, tiu estis ĵetita en la fajran lagon.

LA LIBROJ ESTIS MALFERMITAJ + ALIA LIBRO ESTIS MALFERMITA, KIU ESTAS LA LIBRO DE VIVO → ĈIU, KIU NE ESTIS TROVITA SKRIBITA EN LA LIBRO DE VIVO, ESTIS ĴETITA EN LA LAGON DE FAJRO.

(Miaj personaj pensoj: Du specoj de libroj aperas antaŭ la trono en Apokalipso 20:12. Unu speco de libro registras kion la homoj faris. La alia speco de libro registras nomojn, nomata la libro de la vivo. Apokalipso 20:12 ne diras, ke iu estis savita per tio, kio estis skribita en la libroj de agoj. Apokalipso 20:15 diras, ke la sola afero, kiu decidis la rezulton, estis ĉu la nomo de persono estis skribita en la libro de la vivo.)

L5. LA ELEKTO, DIRITA TIEL KLARE, KIEL LA BIBLIO IAM DIRAS ION AJN

Johano 3:18 Kiu fidas al li, tiu ne estas juĝata; sed la nekredanto jam estas juĝita, ĉar li ne fidas al la nomo de la solenaskita Filo de Dio.

KIU NE KREDAS, TIU JAM ESTAS KONDAMNITA.

Johano 3:36 Kiu fidas al la Filo, tiu havas eternan vivon; sed kiu ne obeas al la Filo, tiu ne vidos vivon, sed la kolero de Dio sur li restas.

KIU FIDAS AL LA FILO, TIU HAVAS ETERNAN VIVON.

Romanoj 6:23 Ĉar la salajro de peko estas morto; sed la donaco de Dio estas eterna vivo en Kristo Jesuo, nia Sinjoro.

ĈAR LA SALAJRO DE PEKO ESTAS MORTO → SED LA DONACO DE DIO ESTAS ETERNA VIVO EN KRISTO JESUO, NIA SINJORO.

(Miaj personaj pensoj: Romanoj 6:23 estas la centra verso de ĉi tiu tuta studo. Romanoj 6:23 estas unu mallonga frazo kun du duonoj. Peko havas ŝuldatan pagon por si, kaj tiu pago estas morto. Tiu pago estas farata laŭ unu el du manieroj. Aŭ persono faras tiun pagon persone, por ĉiam, aŭ persono akceptas tion, kion Jesuo jam pagis, kiel donacon. Tio estas la tuta elekto. Neniu evitas fari tiun elekton, ĉar ne elekti estas la sama kiel elekti la unuan manieron. Ĉio en ĉi tiu studo, de "faru ni homon" en Genezo 1:26 ĝis la trono en Apokalipso 20, kondukis al tiu unu decido. Ankoraŭ estas tempo por fari tiun decidon. Jesuo ankoraŭ vokas.)

L6. Agoj 4:12 Kaj en neniu alia estas savo; ĉar ne estas sub la ĉielo alia nomo, donita inter homoj, per kiu ni devas esti savitaj.

KAJ EN NENIU ALIA ESTAS SAVO → ĈAR NE ESTAS SUB LA ĈIELO ALIA NOMO, DONITA INTER HOMOJ, PER KIU NI DEVAS ESTI SAVITAJ.

Apokalipso 22:17 Kaj la Spirito kaj la fianĉino diras: Venu. Kaj la aŭdanto diru: Venu. Kaj la soifanto venu; kiu volas, tiu prenu donace la akvon de vivo.

KAJ LA SPIRITO KAJ LA FIANĈINO DIRAS → KIU VOLAS, TIU PRENU DONACE LA AKVON DE VIVO.

Johano 3:17 Ĉar Dio sendis Sian Filon en la mondon, ne por juĝi la mondon, sed por ke la mondo per li estu savita.

ĈAR DIO SENDIS SIAN FILON EN LA MONDON, NE POR JUĜI LA MONDON → SED POR KE LA MONDO PER LI ESTU SAVITA.

(Miaj personaj pensoj: La lasta invito en la Biblio kostas nenion, kaj ĝi estas proponata al iu ajn. La uzata vorto estas "kiu ajn." Tiu vorto forlasas neniun ekstere, intence. Ĝi ne forlasas la plej malbonan personon, kiu legas ĉi tiun studon, nek la personon, kiu jam dum jaroj diris ne. Jesuo, kiu estas ĉio ĉi tio, estas la unu, kiu diras Venu. Ĉio, kion persono devas fari, estas veni kaj preni la akvon de vivo.)

PROVA KVIZO

Genezo 1:26 — Kaj Dio diris: Ni kreu homon laŭ nia bildo:

- a) laŭ nia simileco
- b) jen, ĝi estis tre bona
- c) laŭ la bildo de Dio Li kreis lin

2. Jesaja 7:14 — Jen, virgulino gravediĝos kaj naskos filon:

- a) kaj vi nomos lian nomon JESUO
- b) kaj oni nomos lian nomon Emanuel
- c) kaj ili nomos lin Emanuel

3. Juĝistoj 13:22 — Kaj Manoaĥ diris al sia edzino: Ni certe mortos:

- a) ĉar mi estas viro kun malpuraj lipoj
- b) ĉar la loko, sur kiu vi staras, estas sankta tero
- c) ĉar ni vidis Dion

4. Psalmo 110:1 — La Eternulo diris al mia Sinjoro: Sidu ĉe mia dekstra mano:

- a) ĝis mi faros viajn malamikojn benketo por viaj piedoj
- b) regu meze de viaj malamikoj
- c) ĝis mi faros viajn malamikojn benketo por viaj piedoj

5. Hebreoj 1:8 — Sed al la Filo li diras: Via trono, ho Dio, estas por ĉiam kaj eterne:

- a) sceptro de justeco estas la sceptro de via regno
- b) la sceptro de via regno estas justa sceptro
- c) kaj la regado estos sur lia ŝultro

6. Genezo 22:8 — Dio providos al si ŝafidon por brulofero:

- a) kaj metis ĝin sur Isaakon sian filon
- b) tiel ili iris ambaŭ kune
- c) jen la fajro kaj la ligno

7. 2 Tesalonikanoj 1:9 — Kiuj suferos punon, eternan pereon for de la vizaĝo de la Sinjoro:

- a) kaj de la gloro de lia potenco
- b) kiu estas la dua morto
- c) kaj de la gloro de lia majesto

ŜLOSILO DE RESPONDOJ: 1-a, 2-b, 3-c, 4-c, 5-a, 6-b, 7-a

LA ATESTANTOJ MALANTAŬ ĈI TIU RESPONDO

Ĉi tiu respondo ne baziĝas sur la voĉo de nur unu verkisto. Moseo, Joŝuo, la verkisto de la libro de Juĝistoj, la verkisto de la libroj de Kronikoj, kaj Davido ĉiuj kontribuas al ĝi. Same faras Jesaja, Miĥa,

kaj Malaĥi. Same faras Mateo, Luko, kaj Johano. Petro parolas en Pentekosto. Filipino parolas sur dezerta vojo. Paŭlo skribas tra ok leteroj. La verkisto de la libro de Hebreoj fermas ĝin. Tio estas dek kvin voĉoj, tra dudek ok libroj de la Biblio, de la unua ĉapitro de la libro de Genezo ĝis la lasta ĉapitro de la libro de Apokalipso. Ĉiuj dek kvin voĉoj diras la samon pri la sama persono.

KIEL ĈI TIU STUDIO BRANĈIĜAS

KIEL OMBRO MONTRAS AL LA LUMO: LA LIGNO METITA SUR LA DORSON DE ISAAK (GENEZO 22:6) KAJ LA KRUCO METITA SUR LA DORSON DE LA FILO (JOHANO 19:17). LA OMBRO APERIS SUR LA MONTO. LA KORPO APERIS EKSTER LA URBO.

KIEL LA VORTOJ GRAVAS: UNU ANGLA VORTO "LORD" REPREZENTAS DU MALSAMAJN HEBREAJN VORTOJN EN PSALMO 110:1. LA DU HEBREAJ VORTOJ ESTAS YEHOVAH (H3068) KAJ ADOWN (H113). LA TUTA ARGUMENTO, KIUN JESUO FARIS EN MATEO 22:45, DEPENDAS DE TIU DIFERENCO.

→ **KIEL TIO APLIKIĜAS AL VI: JESUO NE ESTAS NUR TIU, KIU VENIS. JESUO NE ESTAS NUR TIU, KIU VENAS. JESUO ESTAS TIU, KIU VOLAS VIVI EN VI NUN (KOLOSEANOJ 1:27, GALATOJ 2:20).**

KION TIO SIGNIFAS POR ETERNECO: LA SALAJRO DE PEKO ESTAS MORTO. LA DONACO DE DIO ESTAS ETERNA VIVO PER JESUO KRISTO, NIA SINJORO (ROMANOJ 6:23). TIUJ ESTAS LA SOLAJ DU MANIEROJ LAŬ KIUJ HOMO IAM PAGAS LA ŜULDON DE PEKO.

FLANKVOJO: PSALMO 110:4 KAJ LA LIBRO DE HEBREOJ, ĈAPITRO 7, MALFERMAS AL LA TUTA DOKTRINO PRI LA PASTRECO DE MELKICEDEK. TIU DOKTRINO PRISKRIBAS REĜON KAJ PASTRON KOMBINITAJN EN UNU HOMO, PLI MALNOVA OL LA LEĜO, CERTIGITA PER ĴURO, KIUN DIO NE REVOKOS. TIU DOKTRINO MERITAS SIAN PROPAN PLENAN STUDON.

→ **FLANKVOJO: LA "NI" KAJ "NIA" DE GENEZO 1:26, KUNIGITAJ KUN LA "UNU ETERNULO" DE READMONO 6:4, MALFERMAS LA VOJON AL LA PLENA STUDIO PRI LA DIAĴO. LA DIAĴO ESTAS UNU DIO, KUN LA PATRO, LA FILO, KAJ LA SANKTA SPIRITO NOMITAJ KIEL APARTAJ PERSONOJ TRA LA TUTA BIBLIO. ĈI TIU STUDIO NUR TUŜETIS LA RANDON DE TIU PLENA STUDIO.**

→ **FLANKVOJO: 2 TESALONIKANOJ 1:7-10 KAJ APOKALIPSO 19:11-16 MALFERMAS AL LA TUTA DOKTRINO PRI LA REVENO DE JESUO. ĈI TIU DOKTRINO INKLUZIVAS LA CERTECON DE LA REVENO DE JESUO, LA SUBITECON DE LA REVENO DE JESUO, KAJ LA ORDONON VIGLI POR LA REVENO DE JESUO. DIRU SIMPLE: LA SKRIBO DEKLARAS LA CERTECON DE LA REVENO DE JESUO KAJ RIFUZAS DONI LA HORARON DE LA REVENO DE JESUO (MATEO 24:36, AGOJ 1:7). ĈI TIU SERVADO ANKAŬ RIFUZAS DONI LA HORARON DE LA REVENO DE JESUO.**

FLANKVOJO: GENEZO 3:15, LA SEMO DE LA VIRINO, MALFERMAS AL LA TUTA FADENO DE LA PROMESITA SEMO. TIU FADENO TRAPASAS ABRAHAMON (GENEZO 22:18), TRAPASAS DAVIDON (PSALMO 132:11), KAJ ESTAS REKTE NOMITA EN GALATOJ 3:16.

→ **EBLA REVELACIO: JAKOB PETIS DE LA LUKTANTO EN GENEZO 32 ĜIAN PROPAN NOMON KAJ RICEVIS RIFUZON (GENEZO 32:29). MANOAĤ PETIS DE LA ANĜELO DE LA ETERNULO LIAN PROPAN NOMON KAJ ESTIS DIRITE, KE LA NOMO ESTAS PILY (H6383), TRO MIRINDA POR ESTI KONATA (JUĜISTOJ 13:18). JESAJA POSTE DIRAS, KE LA INFANO NASKITA AL NI ESTOS NOMATA MIRINDA, PELE (H6382), DE TIU SAMA RADIKO (JESAJA 9:6). LA NOMO, KIU ESTIS RETENITA EN LA MALNOVA TESTAMENTO, ESTAS PROKLAMITA SUPER BEBO. ĈE LA FINO DE LA BIBLIO, ELRAJDANTE EL LA ĈIELO, JESUO ANKORAŬ HAVAS NOMON, KIUN NENIU HOMO SCIAS KROM LI MEM (APOKALIPSO 19:12). LA NOMO ESTAS DONITA, KAJ LA NOMO ESTAS ANKORAŬ PLI PROFUNDA OL TIO, KION ĈI TIU STUDIO MONTRIS.**

MALFERMITA INVITO — KIU AJN VI ESTAS, DAŬRIGU LEGI

Vi ne devas esti kristano por legi ĉi tiun studon. Multaj aferoj eble venigis vin ĉi tien. Serĉado eble venigis vin ĉi tien. Disputo eble venigis vin ĉi tien. Demando, kiun vi portis dum jaroj, eble venigis vin ĉi tien. Scivolemo pri la kredo de iu alia eble venigis vin ĉi tien. Ĉio sur ĉi tiu retejo estas via, senpage, en via propra lingvo. Ni neniam petas vian nomon. Ni neniam petas vian landon. Ni neniam petas kion vi kredas. Unu studo ne povas plene priskribi Jesuon. Ni donis al ĉi tiu demando ĉion, kion ni havis, kaj ĉi tiu studo tamen nur trairis unu vojon tra la Biblio. Jesuo ekzistis antaŭ la komenco. Jesuo ekzistas nun. Jesuo revenas. Nenia sola paĝo povas fini priskribi ĉion tion. Pli da studoj atendas ĉi tie. Studoj pri kompato atendas ĉi tie. Studoj pri saĝeco atendas ĉi tie. Studoj pri scio atendas ĉi tie. Studoj pri pacienco atendas ĉi tie. Studoj pri diaĵoserĉo atendas ĉi tie. Pli da studoj venas. Legu ĉi tiujn studojn en kiu ajn ordo, kiun vi preferas. Kontrolu niajn fontojn dum vi progresas. Ĉiu verso en ĉi tiuj studoj

estas presita plene, intence. Vi neniam devas simple kredi nian vorton pri io ajn. Vi mem povas pesi ĉiun version.

Ankoraŭ unu invito sekvas ĉi tiun. Ni ne ŝajtigos, ke tiu invito estas kaŝita. Tiu invito estas la studo pri tio, kion homo devas fari por esti savita. Legu tiun studon nun, se vi volas legi ĝin nun. Legu ion alian unue, se vi preferus legi ion alian unue. Neniu kalkulas. La pordo restas malfermita ambaŭokaze. Paŭlo parolis la vortojn sube en urbo plena de altaroj al dioj, kiuj ne estis lia propra Dio. Paŭlo parolis ĉi tiujn vortojn al homoj, kiuj ne petis Paŭlon veni al tiu urbo:

Agoj 17:26 kaj el unu origino Li faris ĉiujn naciojn de la homoj, por loĝi sur la tuta supraĵo de la tero, difininte ordigitajn epokojn kaj la limojn de iliaj loĝejoj; (27) por ke ili serĉu Dion, se eble ili povus ĉirkaŭpalpi kaj trovi Lin, kvankam Li ne estas malproksime de ĉiu el ni;

LI FARIS EL UNU SANGO ĈIUJN NACIOJN DE HOMOJ → POR KE ILI SERĈU LA SINJORON KAJ TROVU LIN + LI NE ESTAS FORE DE ĈIU EL NI.

HEBREAJ ŜLOSILVORTOJ

“anĝelo / mesaĝisto” — H4397 malak — sendito; mesaĝisto; anĝelo

Ĉi tiu vorto nomas taskon, ne naturon. Ĉi tiu vorto estas uzata pri homoj. Ĉi tiu vorto estas uzata pri profetoj. Ĉi tiu vorto estas uzata pri ĉielaj estaĵoj. Ĉi tiu vorto per si mem neniam diras al vi, KIO estas la sendita persono. Ĉi tiu vorto per si mem nur diras al vi, ke persono estis sendita. La ĉirkaŭa Biblia teksto devas diri al vi la ceteron. La ĉirkaŭa Biblia teksto ja diras al vi la ceteron en ĉi tiuj rakontoj.

“Dio” — H430 elohim — Dio; dioj; la vera Dio

Elohim estas pluralformo. Elohim estas uzata ree kaj ree por la unu vera Dio, kune kun singularaj verboj. Tiu ĉi vorto mem portas la plenecon, kiun tiu ĉi studo esploras.

“ESTRO” — H3068 Jehovah — la interligita nomo de Dio, skribita en la KJV kiel LORD per grandaj literoj

Kie ajn "LORD" aperas en majuskulaj literoj en la Malnova Testamento, Jehovo estas la Hebrea nomo sub la angla vorto "LORD".

“Sinjoro” — H113 adown — sinjoro; mastro; posedanto; tiu, kiu regas

En Psalmo 110:1, la formo de adown legiĝas "mia Sinjoro." Adown estas malsama hebrea vorto ol Jehovo, la Eternulo, kiu parolas al la Sinjoro de Davido en tiu verso.

“unu” — H259 echad — unu; unuigita; unua

Echad estas la vorto en "La Eternulo, nia Dio, estas unu Eternulo." Echad estas la sama vorto uzata por vespero kaj mateno nomataj UNU tago. Echad estas la sama vorto uzata por viro kaj lia edzino iĝantaj UNU karno.

“sola filo” — H3173 yachiyd — sola; sola unu; solisto; kara

La Genezo 22 nomas Izaakon "via sola filo" tri apartajn fojojn. Yachiyd signifas la sola kaj unusola.

“ligno / arbo” — H6086 ets — arbo; ligno; lignaĵo; tabulo; bastono

Ets estas unu hebrea vorto, kiu ampleksas kaj la vivantan arbon kaj la tranĉitan lignon. Ets estas la vorto por la ligno, kiun Abraham metis sur Izakon.

“mirinda” — H6382 pele — mirindaĵo; miraklo; io preter kompreno

Pele estas la unua nomo donita al la infano en Jesaja 9:6.

“sekreto / mirinda” — H6383 piliy — mirinda; tro mirinda por esti konata

Piliy estas la vorto, kiun la anĝelo de la Eternulo donas al Manoaĥ por priskribi sian propran nomon. Piliy devenas de la sama radiko kiel la nomo pele en Jesaja 9:6.

“virgulino” — H5959 almah — juna nedeĉdotita virino; virgulino; junulino

Almah estas la vorto uzata en Jesaja 7:14.

“Emanuelo” — H6005 Immanuwel — kun ni estas Dio

Immanuwel estas nomo, kiu mem estas kompleta frazo. Mateo tradukas ĉi tiun nomon por la leganto.

“kapitano / princo” — H8269 sar — ĉefa persono; estro; kapitano; princo; reganto
Sar estas la titolo, kiun la viro kun la elingigita glavo asertas ekster Jeriĥo.

“Mi Estas” — H1961 hayah — esti; ekzisti; fariĝi
Hayah estas la radikvorto sub “MI ESTAS TIU, KIU ESTAS” ĉe la brulanta arbeto.

GREKAJ ŜLOSILVORTOJ

“Vorto” — G3056 logos — vorto; diro; la parolita afero; la esprimo de penso
Johano ne komencas la Evangelion de Johano per naskiĝo. Johano komencas la Evangelion de Johano antaŭ la komenco.

“loĝis” — G4637 skenoo — starigi tendon; tendumi; loĝi en tendo
“La Vorto fariĝis karno kaj loĝis inter ni.” Tiu verso priskribas Dion vivantan en homa korpo tiel, kiel homo vivas en tendo.

“solenaskita” — G3439 monogenes — sola naskita; unika; la sola en sia speco
Monogenes estas uzata pri la Filo. Monogenes estas uzata pri Isaak en Hebreoj 11:17.

“deklarita” — G1834 exegeomai — elkonduki; elirigi; plene rakonti; sciigi
Neniu iam vidis Dion. La solenaskita Filo elkondukis Dion en la malkaŝon, kie Dio povas esti vidata.

“repacigita” — G2644 katallasso — ŝanĝi de malamikeco al amikeco; revenigi en favoron
Katallasso nomas la tutan kialon de la kruco, per unu vorto.

“repacigo” — G2643 katallage — la restarigo de favoro; la kunigo denove de du disigitaj flankoj
Katallage venas de la sama radiko kiel katallasso supre. Katallasso nomas la agon de repaciĝo (la restarigo de amikeco inter du homoj, kiuj estis disigitaj). Katallage nomas la rezulton de tiu repaciĝo.

“pardono” — G859 aphasis — forsendo; liberigo; forlasado; pardonon
Sen la verŝado de sango, ne ekzistas forigo de peko.

“mistero” — G3466 musterion — sekreto; io iam kaŝita kaj nun rakontita
En la Biblio, mistero neniam estas enigmo por solvi. Mistero en la Biblio estas sekreto, kiun Dio decidis rakonti.

“venĝo” — G1557 ekdikesis — tio, kio devenas el justeco; plena rebonigo de maljustaĵo
Ekdikesis estas la vorto uzata en 2 Tesalonikanoj 1:8. Ekdikesis ne signifas nekontrolitan koleron. Ekdikesis signifas justecon plenumitan tute.

“unuenaskita” — G4416 prototokos — unuenaskito; unue elportita
La Patro diras “adoru lin ĉiuj anĝeloj de Dio” pri la Filo.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Esperanto Bible (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).